

Dekanas Johnson.
Jis Irgi Nusiprasavo.
Apie Tuos "Profesorius."
Nenuraminamas Sutvėrimas.
Nei Aukų, Nei Šunybių.
Rašo A. BIMBA

Puikiai sekasi Canterbury dekaną Johnsoną prakalbi maršrūtą. Žmonės tūkstančiais susirenka jo pasiklausyti. O jis kalba už taiką ir brolybę. Jis kalba už tai, kad naujo karo nereikia, kad įvairios socialinės santvarkos gali ir turi sutilti vienam ir tam pačiam pasaulyje.

New York dekanas Johnsonas kalbės gruodžio 11 d. Susirinkimas įvyks didžiojo Madison Square Garden salėje. Susirinkis virš dvidešimt tūkstančių žmonių jo balso išgirsti.

Senelio Johnsono apsilankymas Amerikoje padarys daug gero pasaulinės taikos reikiai. Jo prakalbos išblaškys daug debesų iš daugelio žmonių galvų. Daugelis ne tik įtikės taikos galimybei, bet ir veikliai darbuosis jos išlaikymui.

Vitalis Bukšnaitis irgi mušasi į krūtinę Vienybėje ir prašo politinių griekų atleidyti. Jis irgi į tikėjimą ir pranašavęs, kad Thomas Dewey po rinkimų užviešpataus Baltajam Name.

Kitaip tikėti Vitalis nė negalės, nes jis esąs iki gyvojo kaulo republikonas.

Tas tik parodo, kad buvimas republikonu nesuderinamas su teisingu protavimu. Žmogus pasidaro politiniai aklu. Jis pats nebegali protauti. Sukti politikieriai, parsidavę kapitalo karaliams, jam diktuoja, jis turi taip tikėti.

Profesorius titulas yra aukštas ir garbingas. Profesoriumi tituluoti turėtų tik tie profesorius.

Dr. V. Paprockas barasi, kad tūli į naują pasaulį atvykę nauji lietuviai be jokio pamato save profesoriais tituluoja. Jis sako, kad jie "puošiasi svetimomis plunksnomis" ir "klaidina skaitytojus."

Pilnai sutinku. Jie ne tik klaidina skaitytojus, bet juos negražiai apgaudinėja.

Brooklynio lietuvių kriaucių lokalo delegatas K. Kundrotas rašo negalys suprasti, kodėl Jonas Buivydas, netekęs tos vietos, dabar nenurimsta, dabar taip plūstasi ir triukšmauja. Nejaugi Jonas norėjęs būti lokalo diktatorium amžinai?

Kundrotas, matyt, mažai tepažįsta Buivydą. Tas sutvėrimas yra nenuraminamas. Jis negali nurimti, jeigu mato, kad kas nors dirba nuoširdžiai gerą darbą. Jis turi kabinėtis ir griauti. Tokia jau jo sugadinta prigimtis.

Kadaise Buvydas priklausė prie pažangiečių, net prie komunistų. Ten jis ėdėsi su visais, kol tapo išmestas laukan. Nuėjo pas socialistus. Ar jis ten su kuo nors sugyvena? Ne. Ten irgi jis visokiais zbitkais užsiimdinėja. Girdėtis, kad ir iš ten rengiamasi jį drėbti laukan.

Anais laikais, prieš nesenai įvykusias politines vestuves, kuriose menševikai ir klerikalai susituokė su smetonininkais, smetonininkams buvo daromi užmetimai, kad jie renka auksas ir dedasi sau į kišenius.

Bet klerikalai viešai gyrėsi, kad jie auksas sudeša ir jos jiems priklauso. Smetonininkai rodė pirštą ir sakė: Matote, o kuo jie geresni? Ko-

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-5878

No. 285

Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Gruodžio-Dec. 4, 1948

Metai XXXVIII

Dienraščio XXX

Kinų Liaudininkai Apsupo 430,000 Tautininkų

Čiangas Pripažįsta, jog Komunistai Užėmė Sučov Didmiestį

Nanking, Kinija, gruod. 3. — Čiang Kai-šeko tautininkų valdžia pripažino, jog kinų liaudininkai-komunistai užėmė Sučovo didmiestį, geležinkelio mazgą, už poros šimtų mylių į šiaurės vakarus nuo sostinės Nankingo. Bėgdami iš Sučovo, tautininkai paliko mieste 20,000 sužeistųjų savikių kareivių.

Už 25 mylių į pietus nuo Sučovo komunistai apsupo 250,000 bėgančios tautininkų armijos. Jie taipgi apsupo ir naikina 80,000 tautininkų Pengpu srityje ir apgulė 100,000 tautininkų armiją už 130 mylių į šiaurva-

karius nuo Nankingo.

Taigi liaudininkai - komunistai viso apsupo jau 430 tūkstančių tautininkų kariuomenės.

Tautininkai, pirm bėgant iš Sučovo, susprogdino lėktuvų aikštėje vieną amunicijos sandėlį ir kelis amerikinius, ir angliškus lėktuvus. Bet didžioji dauguma ginklų ir amunicijos teko atmaršavusiems miestan komunistams.

Nanking, Kinija. — Artėjant komunistams prie Nankingo ir Sanghajaus, daugelis juodosios rinkos šmugelinių pabėgo; todėl ir maištas atpigė.

Franc. Seimas Atmetė Gražinimą Vokiečiam Ruhr Pramonii

Paryžius. — Francijos seimas 377 balsais prieš 181 pasmerkė ir atmetė angli-amerikonų nutarimą grąžinti vokiečiams savininkams Ruhr srities kasyklas ir kitas didžiąsias pramonės, vakarinėje Vokietijoje. Seimo priimta rezoliucija sako, jog tų pramonių sugrąžinimas vokiečiams gautų karinę Vokietijos galybę; todėl reikalauja palaikyti tarptautinėje (vakari- nio) tautininkų kontrolėje Ruhr angliakasyklas ir plieno - geležies fabrikus.

Čilė Smerkia Sovietus Dėl Čilėcio Rusės Pačios

Paryžius. — Čilės atstovas Luiz Ocampo inėš rezoliuciją Jungt. Tautų teisiniam komitetui, reikalaujant pasmerkti Sovietų vyriausybę už tai, kad Sovietai neleidžia rusei jo sūnaus pačiai Lidai Liessinai iškeliauti į Čilę. Todėl ir jo sūnus Alvaro, 24 metų amžiaus, gyvena su ruse žmo- na Sovietų Sąjungoje, nors Čilė sutraukė diplomatijos ryšius su Sovietais.

Alvaro vedė Lidą Liessiną Maskvoj, kuomet jo tėvas ten buvo Čilės ambasadorius.

Strasbourg, Francija. — Susidūrus dviem keleiviniam traukiniams, 8 žmonės liko užmušti ir apie 30 sužeista.

dėl menševikai jų nemato? Dabar Keleivis atsauna. Sako: nevalia ir negražu "katalikų šunybėmis teisinti savo šunybes." (K., gruodžio 1 d.)

Atsautą trumpai ir storai. Bet kartu išduotas ir baisiai didelis kaltinimas, atseit, kad šimutis, Končius ir kiti katalikai užsiimdinėja šunybėmis.

Geriausiais, žinoma, išsina keleiviočiai ir najieniečiai: jie neaukauja, tai ir prie aukų su savo šunybėmis prieiti negali. O labai norėtų prieiti!

Fordas Neigia Valdžios Paramą Mokykloms

New York. — Henry Fordas, auto. kompanijos pirmininkas, smerkė valstijų universitetus ir valdžios lėšomis palaikomas mokyklas. Kalbėdamas Yale Universiteto Klubui, jis garbino privačius universitetus, palaikomus kapitalistų dovanomis (ir tarnaujančius jų bižniui).

Kinai Angliakasiai Pritaria Komunistam

Tangšan, Kinija. — Šios srities angliakasyklose dirba 50,000 kinų mainierių. Jie patenkinti savo liaudininkų - komunistų vyriausybę ir smerkia buvusiąją Čiang Kai-šeko valdžią, kaip plėšikus ir naikintojus. Tangšano mainieriai pranašauja, kad komunistai-liaudininkai užvaldys visą Kiniją. Taip rašo New Yorko Times korespondentas Jean Lyon.

Fabrikantai Numato Ateinantį Nedarbą

New York. — Keli kalbėtojai Nacionalės Fabrikantų Sąjungos suvažiavime Waldorf-Astoria viešbutyje įspėjo, kad ateina depresija — nedarbas.

Eilė fabrikantų pranešė, kad jie siaurina gamybą, nes sumažėjo dirbinių užsakymai - pareikalavimai.

Israelis Laukia Stambios Paskolos iš Amerikos

Tel Aviv, Israelis. — Israelio valstybė tikisi gauti 100 milijonų dolerių paskolos iš Jungtinių Valstijų. Paskola busianti vartojama pramonėje ir žemdirbystei išvystyti.

Berlin. — Jau patys amerikantai užginčija paskalas, bū Sovietai mobilizuoją armiją rytinėje Vokietijoje. Washington. — Čiang Kai-šeko patį aplankė Marshall ligoninėje.

MIRĖ JURGIS KURAITIS

Naktį iš ketvirtadienio į penktadienį netikėtai mirė Jurgis Kuraitis, Laisvės spaustuovės darbininkas.

Jis per daugelį metų buvo uolus ir tvirtas pažangiojo darbininkų judėjimo veikėjas.

Laisvės įstaigoje jis jau 14

metų dirbo kaip laikraščio išsiuntinėtojas.

Kuraitio mirtis yra skaudus nuostolis Laisvei ir visam progresyviai lietuvių judėjimui.

Apie jo šermentis ir laido tuves bus pranešta pirmadienio numeryje.

JUNGT. TAUTŲ SEIMAS ATMETĖ ŽALINGĄ IZRAELIUI ANGLŲ-AMERIKONŲ PLANĄ

Paryžius. — Naujoji Izraelio valstybė laimėjo svarbią pergalę Jungtinių Tautų seime. Politinis seimo komitetas 23 balsais prieš 22 atmetė skriaudingą Anglijos - Amerikos pasiūlymą. Anglai - Amerikonai pirmo atimt iš Izraelio ir atiduot arams didįjį Negevo plotą, pietinėje Palestinoje, o už tai pripažint Izraeliui vakarinį Galilejos kamputį, šiaurinėje Palestinoje. Prieš tą pasiūlymą (Bernadotte'o planą) balsavo Sovietų ir jų draugų atstovai. Prieš jį taipgi pasisakė tūli Amerikos papėdininkai, kurie iki šiol sekėdavo amerikonių politiką. Nuo balsavimo už ar prieš suilaikė penkių kraštų delegatai.

Atidėtas Izraelio Priėmimas į Jungt. Tautas

Amerikos ir Sovietų delegatai Jungt. Tautų Saugumo Taryboje ragino negaišojant priimt Izraelio valstybę į Jungtines Tautas, kaip prašė Izraelis.

Anglijos atstovas Alexander Cadogan karštai tam priešinosi. Jis palenkė savo pusę ir tūlus kitus Saugumo Tarybos narius. Taip dauguma balsų ir nutarta perduoti šį reikalą Jungt. Tautų narystės komitetui, reiškia atidėti neribotam laikui.

Politinis Jungt. Tautų seimo komitetas užgyrė sumanymą paskirti komisiją Izraeliui su arabais taikyti.

Paskirta Komisija dėl Izraelio-Arabų Rubežių

Paryžius. — Jungtinių Tautų seimo politinis komitetas priėmė Amerikos siūlymą — paskirti komisiją, kuri nustatytų rubežius tarp Izraelio valstybės ir arabų srities Palestinoje.

Ši komisija veiktų savaimingai, nepaisant pernykšcio Jungt. Tautų seimo nutarimo dėl sienų tarp žydų ir arabų sričių ir nežiūrint Bernadotte'o plano.

Politinis komitetas atmetė ir tą Bernadotte'o plano posmą, kuris pirmo atiduoti Transjordanu karaliui visą arabiskąją Palestinos dalį.

Baltasis Šovė Negrą, Kuris Greta Jo Atsisėdo

Cleveland, Tenn. — Kada negras J. A. Phillips auto. buse atsisėdo šalia baltojo Jack Bennetto, baltasis šovė iš revolverio į negrą. Negras išsitraukė revolverį ir taip pat šovė. Jiem besišaudant, sužeista ir 4 kiti keleiviai. Šaudytojai areštuoti.

STUDENTAS SUMUŠE 3 POLICININKUS

Northampton, Mass. — Studentas McCloud, 6 pėdų ir 3 colių aukščio, sumušė 3 policininkus, vienam šonkaulį perlaužė. Už tai nubautas \$150. Į klausimą, kodėl jis juos mušė, studentas atsakė: — Aš nemyliu policijos.

Washington. — Trumanas užtikrino didžiuosius biznierių, kad jiems nėra ko bijoti jo valdžios.

Sovietai Remia Naują Valdybą Berlyne

Berlin. — Karinę Sovietų vyriausybę pripažino naująją miesto valdybą, įkurtą rytinėje Berlyno dalyje, ir pažadėjo jai pilną paramą.

Darbo unių ir politinių partijų konferencija antradienį išrinko šią valdybą ir pasmerkė buvusiąją dešiniųjų valdybą, kaip angli-amerikonų įrankį.

Socialistinės Vienybės Partija (socialistai - komunistai) šaukia berlyniečius nebalsuot atskiruose rinkimuose, kuriuos amerikoni, anglai ir francūzai ruošia savo užimto vakarinio Berlyno dalyje.

Daktarų Organizacija Prieš Sveikatos Apraudą

St. Louis. — Amerikos Gydytojų Susivienijimo suvažiavimas atmetė ir pasmerkė prez. Trumano sumanymą išleisti įstatymą privalomai visų amerikiečių sveikatos apraudai. Nutarė sudėti \$3,500,000 kovai prieš tokį įstatymą.

Taip Tai "Pinga" Kainos

Washington. — Dr. Edwin G. Nourse, pirmininkas Ūkinio Komiteto dėl Patarimų prezidentui Trumanui, tvirtino, kad reikmenų kainos "pradedą atslūgti." Tuo tarpu sviestas pabrango 4 centais svarui.

Santiago, Čilė. — Sudegė čionaitinio universiteto medikaliai rūmai; gaisras padarė 3 milijonus dolerių nuostolių.

Tas Pats Trumano Generolų Ir Bankininkų Kabinetas

Prez. Trumanas Laikysis Tos Pačios Užsieninės Politikos

Washington. — Prezidentas Trumanas sakė reporteriams, kad jis prašė generolų Geo. Marshallą, valstybės sekretorių; Jamesą Forrestalą, ginkluotųjų jėgų sekretorių, ir kitus savo kabineto narius toliau tarnauti valdžioje. Visi jie sutiko.

New Yorko Daily Workerio dėl to rašo:

— Vadinasi, Trumanas palaiko tą patį bankininkų-generolų kabinetą.

Trumanas užginčijo gandus, būk jis keisis užsieninės politiką. Jis pabrėžė, jog varys tą pačią (priešsiovietinę) politiką.

Prez. Trumanas pranešė, kad jis paskyrė laiką Kinijos valdovo Čiang Kai-šeko pačiai ateiti ir pasikalbėti. Jisai sakė, Amerikos politika link Kinijos tebėra tokia, kokią jis pareiškė rinkimų vajuje.

Kinijos tautininkų valdžia gėdavo, kad Amerika atsiųstų generolą MacArthurą padėti karines tautininkų jėgas sustiprinti prieš komunistus. Trumanas atsakė, jog nesijus Kinijon MacArthuru.

Į klausimą apie taksų pakėlimą prezidentas nieko neatsakė.

Baltasis Negrės Žagintojas Nuteistas 45 Metus Kalėti

Wetumka, Alabama. — Baltųjų teismas padarė čia beveik negirdėtą dalyką — nuteisė baltąjį Johną C. Howardą 45 metus kalėti už tai, kad jis išžagino negrę merginą Melindą Jacksonaitę.

Baltieji negrių žagintojai paprastai išteisinami Alabamoje ir kitose pietinėse valstijose.

"Darbo" Konferencija Nerėmė Civilių Teisių

Washington. — Vadinama "darbo" konferencija 23 balsais prieš 21 atmetė reikalavimą, kad prez. Trumanas vykdytų pasižadėjimą darbuotis už išleidimą įstatymo dėl pilietinių teisių lygybės visiems.

Konferencijoje dalyvavo Darbo Federacijos ir CIO atstovai ir įvairūs valdininkai - politikieriai. Federacijos atstovai taipgi priešinosi tokiam reikalavimui.

Karo Stovis Syrijoj Prieš Maistininkus

Damaskas, Syrija. — Čia paskelbtas karo stovis prieš maistininkus. Sakoma, ypač maistaują prieš valdžią fanatiški arabai todėl, kad valdžia prastai kovojus prieš žydų vakystbę Palestinoje.

Nuodais Numarinti 2 Kaliniai Maistininkai

San Quentin, Calif. — Nuodingomis dujomis čionaitiniam kalėjime tapo numarinti kaliniai Sam Shockley ir Miran Thompson už tai, kad vadovavo kruvinam kalinių maistui federaliam Alcatraz kalėjime 1946 m.

Washington. — Atlėkė Francijos oro jėgų ministras Jean Moreau. Jis tarsis su valdininkais ir apžiūrins lėktuvų fabrikus Amerikoje.

ORAS. — Šiltoka, giedrėja.

Smarkėja Sukilimas Prieš Pietinės Korejos Valdžią

Seoul, Koreja. — Verda mušiai tarp sukilėlių, iš vienos pusės, ir kariuomenės ir policijos, iš antros pusės, rytinėje pietinėse Korejos dalyje.

(Dešinioji pietinės Korejos valdžia, neįveikdama sukilėlių, pradėjo pasakoti, būk įsiveržus liaudies armija iš šiaurinės Korejos.)

Pietinė Korejos pusė yra amerikonių užimta, o šiaurinė — Sovietų.

Šiaurinėje Korejoje yra įkurta liaudies respublika. Tad Sovietų vyriausybė žadėjo ištraukti iš ten savo kariuomenę apie naujus metus. Sovietai siūlė, kad Amerika atšauktų savo armiją iš Korejos. Amerika atmetė siūlymą.)

Nusizudė Vyras, Buvęs Mergina per 18 Metų

Troy, Ohio. — Nusišovė Don Lee Reid, 28 metų amžiaus, buvęs mergina iki 18 metų.

Jis apsigimė su moteriškais ir vyriškais lyties ženklais. Paskui išsivystė moteriški lyties dalykai, ir jis buvo mergina iki 18 metų amžiaus.

Toliau pradėjo augti vyriški lyties organai ir jis tapo vyru.

Pats jo tėvas pasiepdavo sūnaus lyties permainingą. Už tai sūnus, pagaliaus, nudūrė tėvą ir buvo nuteistas kalėjimui. Ištapėjęs kalėjime vienus metus, buvo paleistas pasitaismui.

Pirm tėvo nužudymo jis apsiėdė, bet už mėnesio pasimetė.

Baigėsi Vakarinių Laivininkų Streikas

San Francisco. — Pranešama, kad jau pasibaigė laivinių - jūrinų CIO darbininkų streikas su tūlais laimėjimais jiems. Streikas tęsėsi daugiau kaip 3 mėnesius.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911

47 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Sec.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at
Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Organizuotų Vaziuotės Darbininkų Konvencija

Pirmadienį, gruodžio 6 dieną, Chicagoje, atsidarys Vaziuotės Darbininkų Unijos (Transport Workers Union), CIO, konvencija arba suvažiavimas.

Sis suvažiavimas svarbus bus tuo, kad jame įvyks vienokia ar kitokia unijos vadovybėje permaina.

Vaziuotės unijos prezidento pareigas eina renegatas (buves komunistas) Michael Quill, neperseniai persimetęs į reakininkų abazą asmuo, kuris šiuo metu iš visų pajėgų kovoja prieš buvusius savo draugus-bendradarbius ir prieš visus pažangiuosius unijistus.

Quill, kaip žinia, suvažiavime ir pirmininkaus.

Ligi šiol unijos veikiančioje taryboje pažangieji turėjo daugumą, kuriai vadovauja unijos sekretorius išdinkinas Douglas MacMahon, bet Quill'as, kaip prezidentas, daugumai kenkė.

Unijos suvažiavime dalyvaus 224 delegatai. Kaip jie balsuos? Kaip jie reaguos į Quill'o politiką? Dabar negalima pasakyti. Quill teigia, būk didelė dauguma delegatų eisią su juo, bet MacMahon skelbia, jog Quill meluoja, dauguma delegatų nėra aiškiai nusistatę dėl to, su kuria puse jie stovės.

Quill'o politika žalinga tame, kad jis darbininkų algas riša su vaziuotės fėro pakėlimu. Kai jis New Yorke reikalavo vaziuotės darbininkams pakelti algas, tai tolydžio reikalavo, kad būtų pakeltas vaziuotės fėras (mokestis) nuo 5 centų ligi 10.

Tik pagalvokime, prie ko tokia politika darbininkų judėjimą gali privesti? Einant ta politika, sakysime, automobilių fabriko darbininkai, stodami streikan, turėtų reikalauti pakėlimo automobiliams kainų ir sykiu algų! Tokia politika yra pražūtinga patiems darbininkams. Dėl to Quillas ir buvo smarkiai kritikuojamas ir toji kritika jo politikai bus iškelta šiame suvažiavime.

Nežinome, kuri pusė šiame suvažiavime išeis pergalę. Tiek galima pasakyti: pažangiesiems nebus lengva dėl to, kad Quill'ą remia komercinė spauda, ji remia CIO vadovybę, Murray ir Ko., ji remia ir samdytojai.

Šiandien, atsiminkime, siautėja raudonbaubizmo vieta, ne vieną padorų žmogų jau parbloškusi. Toji viesula įsisuks ir vaziuotės darbininkų suvažiavimo sesijosna. Na, bet žiūrėsime, kaip ten bus.

Dėl Taikos Graikijoje

62 Anglijos parlamento nariai, keturi lordų buto nariai ir kiti Anglijos visuomenininkai reikalauja ministrų pirmininko-Attlee, kad jis įsikštų į Graikijos reikalus.

Jie skelbia, jog dabartinė Graikijoje padėtis negali tęstis ilgai, jie mano (teisingai!), kad į Graikiją turėtų būti pasiųsta neutrali komisija, kurios pareiga privalėtų būti pasiekti karo paliaubų civiliniame kare.

O kai karas laisvės veikęs, tuomet reikia sudaryti tokią valdžią, kurion įeistų visų sričių atstovai, gi paskui — užtikrinti Graikijos laudžiai laisvės rinkimus, kuriuose ji pareikštų savo valią laisvai ir nevaržomai, išrinkdama naują krašto seimą ir nustatydama Graikijai gaires, vedančias į ramų ir laimingą gyvenimą darbo žmones.

Tai yra rimtas pasiūlymas, tik nežinia, ar Attlee, kuris pildo Marshallo plano vykdytojų valią, sutiks su šiuo pasiūlymu.

Jeigu karas Graikijoje greit nebus baigtas, tai visi monarchistų ir fašistų gelbėtojai turėtų suprasti, jog ten, anksčiau ar vėliau, išsirituliuos tokia padėtis, kokia šiandien yra Kinijoje.

Kiekvienas, šiek tiek akyliau stebįs padėtį Graikijoje, sutiks, jog fašistiniams monarchistams (nepaisant kiek jų pagalbos gauna iš Amerikos) nepavyks nugalėti liaudies armijos, vadovaujamos generolo Markoš'o. Graikijoje yra lemia laimėti laudžiai, ir ji tai padarys!

Čiang-kai-šeko Palocius Amerikoje

Aną dieną vienas radijo komentatorius paskelbė, jog Kinijos Čiang kai-šekas nusipirko didelį palocių kur tai New Yorko valstijoje netoli Hudsono. Prie palociaus, aišku, — dideli žemės plotai.

Kad Čiangas su savo klika ruošiasi bėgti iš Kinijos, kad jis bėgs, jei galės, į Ameriką, — niekam nėra paslaptis. Negali būti, žinoma, paslaptis ir tame, kad jis čia taisosi sau ir savo kliškai gūstas. Pinigų Čiangas turi, — milijonai dolerių yra Amerikos bankuose, o kitus, jei tik jis suspės, atsigabens, bėgdamas.

Jis čia pirmiau prisitęs savo žmoną, poniją Čiang Kai-šekienę, kuri atvyko neva Kinijai pagalbos ieškoti, bet, vyriausiai, savo asmeniniams reikalėliams aprūpinti.

Tačiau, kyla klausimas, ar pats Čiangas galės čion atvykti? Ar jis nebus ten pat sučiuptas ir atiduotas liaudies teismui už savo kriminalystes? Taip gali būti! Tai daleidžia net ir tie, kurie jo politikai pritaria.

Ji gali sučiupti patys jo sėbrai, kuomet pamatys, kaip jis, Čiangas, savo politika įklampino juos ir visą Kinijos "diduomenę."

Jau kuris laikas žinios skelbia, kad pačioje Čiang valdžioje yra žmonių, stojančių už kuo veiklausią taikymąsi su komunistais. Bet Čiangas tam vis priešinasi, tikėdamasis, būk neužilgo prasiidėjęs trečiasis pasaulinis karas, kuris jį išgelbės. Vargiai yra tokia pajėga, kuri šiandien galėtų išgelbėti jo režimą.

Tarptautinė Apžvalga

Rašo D. M. Š.

Washingtonė kalbėdamas republikonas senatorius Ralph E. Flanders iš Vermonto, tarpe kitko, pasakė: "Mes norime, kad Sovietų Sąjunga būtų paklupdyta... Kitas Hitleris yra reikalingas Vokietijoj, bet daug galingesnis, ir kuris turėtų daug daugiau pasisekimo."

Teisingai velionis Rooseveltas sakė karo metu, kad pokario Amerikoj atgys hitlerininkų dūšia. Ji jau atgijo. Reakininkai gailisi Hitlerio ir nori kito. Jie ruošia karą, bet tuo pat kartu ruošia ir savo galą.

Ateinančiais metais jau pirmąs trintis mėnesiais Europoj ant 500,000 metų reikalaus mažiau Amerikos anglies. Tas reiškia, kad sumažės ir anglies iškasimo reikalas.

Bulgarija paskelbė, kad joje jau gyvena virš 200 žymių jugoslavų komunistų, kurie turėjo pabėgti nuo Tito režimo persekiojimų. Bulgarijai sako, kad Jugoslavijoj rado prieglaudą bulgarai fašistai, buvę Hitlerio sėbrai. Štai, prie ko Tito dasirito.

Bulgarijos teisingumo ministras A. Tinev atmetė Anglijos ir Jungtinių Valstijų protestą dėl Kosto Lulčovo ir jo sėbrų. Minimų šalių valdžios protestavo, būk Bulgarijos teismas Lulčevą ir jo sėbrus nuteisė už tai, kad jie socialistai. Tinev pateikė 300,000 žodžių dokumentą, kuriame surašytų tu elementų šnipavimai, prieš savo šalį veikimas, ir pasakė: "Jie nuteisti ne dėl jų įsitikinimo, bet dėl jų veiklos, kaip šnipai, sabotaznininkai ir šalies išdavikai."

Čechoslovakijos vyriausybė susekė, kad Vatikano popiežiaus įsakymu tūli katalikų kunigai organizuoja

kenkėjų grupes. Pareiškė, kad toki kenkėjai bus sunaikinti, nepaisant, kad jie savo piktadarystės dengs kryžiumi.

Pragoje areštavo 30 sukalbininkų - teroristų, kurie darė planus, nužudyti ministrų pirmininką Antonių Zapotockį.

Kinijos Išlaivsinimo Liaudies Armijos laimėjimai sukrėtė visą kapitalistinį pasaulį. Neseniai Mandžurijoj buvo sunaikinta apie 300,000 reakininkų armija. Vėliau apie tiek šiaurinėje Kinijoje.

Mūšiai persikėlė į Sučow (Sučov) geležinkelio mazgą. Rašant šiuos žodžius, tas centras jau liaudies armijos rankose. Jo srityje yra apsupta apie 250,000 generolo Čiang Kai-šeko armijos. Kiek į pietus vėl apsupta apie 150,000 kita generolo Čiantų, kurie turėjo pabėgti nuo Tito režimo persekiojimų. Komunistai gali netrukus išlaisvinti visą Kiniją iš savų ir užsienio imperialistų nelaisvės.

Generolo Čiang Kai-šeko pati atskrido į Jungtines Valstijas reikalauti daugiau pagalbos karui prieš Kinijos liaudį. Washingtonas jau sukišo virš keturių bilijonų dolerių vertės pagalbos, bet reakininkų jėgos neatsilaiko. Prie to, Kinijos komunistai pareiškė, kad jeigu bus daugiau teikiama generolui Čiang Kai-šekui pagalbos, tai jie tą skaitys Wall Stryto karu prieš Kinijos liaudį ir imsis žygių.

Graikijoj partizanai kirtu kelis smūgius monarchofašistų armijai. Todėl Anglijoje tūli ministrai pradėjo kalbėti apie reikalą baigti Graikijoj karą taikos keliu.

Franko ir Salazaras

Dabar jau kiekvienam yra aišku, kad Čiang-kai-šeko valdžios dienos Kinijoje yra suskaitytos.

Čiang - kai - šekas turės iš Kinijos nešdintis, — ankščiau ar vėliau nešdintis. Jis negalės, nebeapjėgęs atsilaukyti prieš komunistines armijas ir Kinijos liaudį.

Neišgelbėjo jo nei šeši bilijonai dolerių, gautų iš Amerikos. Neišgelbėto jo nei amerikiniai marininkai, kuriuos tūli reakininkai Washingtonė siūlo siųsti į Šanghajų.

Liaudis yra nusistačiusi prieš Čiang - kai-šeką ir jo režimą, ir liaudis nepadės ginklo, iki jis ten viešpatuos.

Tuomet pasaulyje pasiliks dar du diktatoriai, — mažesnių kraštų, tiesa, bet vis tik diktatoriai. Jais yra: Ispanijos Franko ir Portugalijos Salazaras.

Franko' yra žinomas kaip diktatorius visam plačiam pasauliui Ispanijoje liaudis, prislėgtas ir baisiai persekiojama, tebeveda kovą. Ispanijoje veikia partizanų būriai, — jie veikia kalnuose, jie veikia miškuose. Ispanijoje yra tvirta komunistinė partija, kuriai pritaria milijonai biednuomenės. Todėl, turėkime galvoje, kad šioje šalyje ankščiau ar vėliau prasidės ginkluoti susirėmimai tarp liaudies iš vie-

nos pusės, ir fašistinio režimo — iš kitos.

Kitąp yra Portugalijoje. Portugalija, atsiminkime, komercinėje spaudoje Amerikoje dar vis skaitoma "demokratine" šalimi. Bet Portugalijoje viską nusveria, viską reiškia Salazaras, besivadinęs krašto prezidentu. Salazaras — neprastesnis diktatorius už Čiang-kai-šeką ir Franko.

Portugalijoje bent koks liaudies pasijudinimas yra užgniauztas. Portugalijoje revoliucinis judėjimas kol kas, atrodo, silpnas.

Bet ar ilgai taip bus?

Tūli spėja, jog Portugalijoje prasivės liaudies judėjimas ryškiau tik tuomet, kai Ispanijos liaudis subrus, išstodama su ginklu prieš Franko. Portugalija, mat, mažą šalėlę, prisiglaudusi prie stambios Ispanijos, tad, atrodo, jai sunku būtų vienai būti laisvai, kuomet Ispanija sukaustyta fašistinių retėžių.

Kaip ten bebūtų, Kinijos įvykiai šiandien laisvajam pasauliui reiškia labai daug.

Kai Kinija išlaisvins, daug kas turės gerojo pusės pasikeisti ne tik Azijoje, bet net ir kituose pasaulio kraštuose, — tame skaičiuje Ispanijoje ir Portugalijoje.

Holandijos konsulas Singapore atsisakė duoti leidimą korespondentui Andrew Roth įvažiuoti į Indoneziją. Šis korespondentas bendradarbiauja žurnalams "The Nation," "Toronto Star" ir dar viename kitam. Mat, šis korespondentas jau pirmiau kritikavo Holandijos imperialistus, kurie yra paverę 70,000,000 Indonezijos žmonių. Tokia yra jų "laisvė spaudos."

Italijos socialistų vadas ir buv. užsien. ministras Pietro Nenni pasmerkė Marshallo Planą, kaip nelaimę Italijai. Jis, tarpe kitko, sakė: "Marshallo Planas neša Italijai tik tai nelaimės. Jis traukia šalį į karo bloką prieš Sovietų Sąjungą, nors Italijai negresia joks užpuolimas iš Sovietų pusės."

(Tąsa 4-mo pusl.)

Sukraskime, Draugai Eldiečiai!

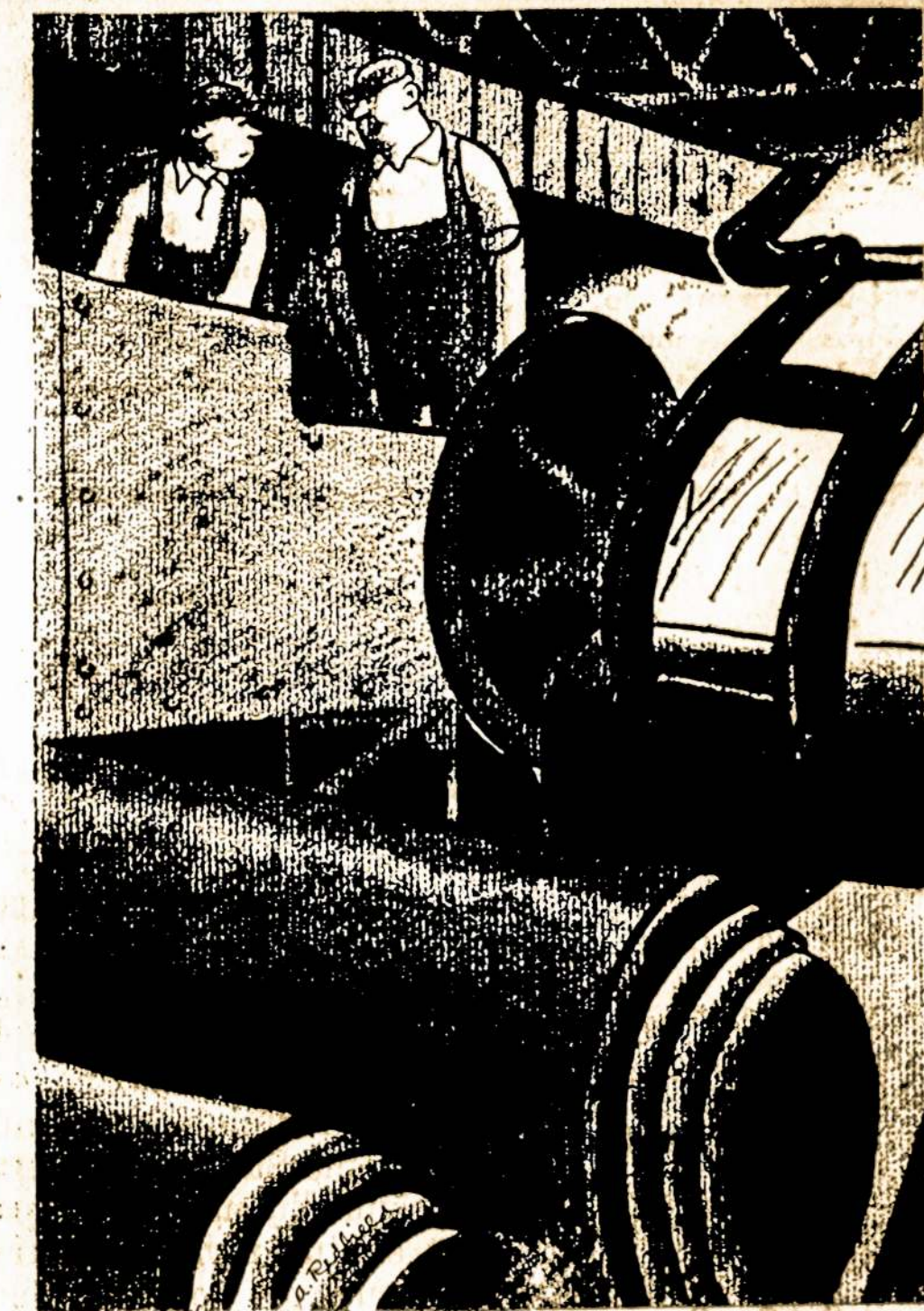
Išsijudinkime! Nebūkime apsielidėliai. Patys budėkime, išbudinkime ir kitus. Gražu ir garbinga, gražu ir naudinga būti Lietuvių Literatūros Draugijos nariais.

Jau 34-virti eina metai, kaip gyvuoja šita plati švietimo ir kultūros draugija. Daugelis esame joje nuo pat jos' pradžių, nuo 1915 metų. Daugelis prisidėjome, kada vėliau. Ir daugeliu naujų narių dar yra vietos šios draugijos kuopose arba ir pavieniui.

Dabar baigiasi metai, prasidės nauji. Metas dabar kiekvienam apsižiūrėti, apsidairyti, sąskaitos suvesti. Atsiminkime praėjusių metų ilgą eilę, kuopų miltungus, apskričių suvažiavimus, konferencijas, seimus, tarimus, nutarimus — ir jų pildymus arba ir nepildymus... Kokio būdavo gražiaus šurmulio! kokio gyvo sąjūdžio! Susirinkimai, vienas kito paraginimai, kalbos, prakalbos, paskaitos, piknikai kuopų ir apskričių, naujos pažintys, atnaujinti ir nuskaidrintos, sutvirtintos senos pažintys... Intymūs, nuoširdūs pasikalbėjimai, įspūdžiai, knygų skaitymai pavieniui, kada kam buvo patogiau, arba bendrai, bent keliem draugėn suėjus, — kur vienas skaito, o kiti klauso, ko pasiklausia — ir vėl toliau varo gražų, malonų ir naudingą švietimo darbą.

Daugelis iš mūsų pirmiau buvom netokie susipratę ir apsišvietę, kol neįstojom į ALDLD kuopą. Ten palaipsniui, beskaitant draugijos išleistas knygas ir žurnalus, dalyvaujant miltunguose, piknikuose, prakalbose ir taip kokiuose sambūriuose, platinę ejo mūsų protiniai horizontai, didynėjo prityrimų ir mokslų ir savišvietos bagažas. Tuo mes teisėtai galime džiaugtis, galime didžiuliais — ir semti iš to įkvėpimo ir padaršinimo, pasiryžimo toliau eiti tokiu pat mokslo ir pažangos keliu.

Gėda būtų, negražu būtų suklupti pusiauakely, atsilikti toli nuo kitų draugijos narių, atsilikti užpakaly gyvenimo įvykių. Ne tokie dabar laikai, kad kiurksot kur, snūduriuoti kur kampe nosį nuleidus ir susigūžus

"Išmesk tą 1952-riems metams paruoštą laidą su šūkiu 'Dewey iš naujo išrinktas!'"

gūdžioj vienuoj, savo siaurucių ir smulkučių asmeninių reikalų ir reikalų kevale užsimūrijus nuo tolesnės pažangos, nuo to gražiaus, prakilnaus, draugiško, šviesybinio sąjūdžio.

O, deja, mieli, brangūs draugai, kiurksojimo patempimai yra... Apsileidimo yra mūsų kuopose. Daugelis net negalime išsijudinti ir ateiti į kuopos miltungą, pasiklausyti ten gyvų kalbų ir gyvų sumanymų, atsigauti dvasioje. Daugelis nepasiryžtame nei tuomenų pusantro dolerio metinių duoklių pasimokėti... Ir tų kelių centelių kuopos reikalams, kuomet šiaip kokiems menkiesiems lengvabūdiškai bet kada ir kita tiek prašvilpiame... Daugelis leidžiame protui voratinkliais apaugti, sumedėti ir beviltiškai smegti tamson, kuomet aplinkui veikla, darbas ir šviesa visus kviečia, vadina, ragina.

Daugelis pasiduodame snūduriui ir suکمپėjimui, nieko nepaisymui, — net ir knygos, ir tos perskaityti neišsirengiame... Knyga teste sau riogso ramiai ant lentynos padžiauta ir dulėmis apdulkėja, greta kitų apleistų sesučių... O kam čia, girdi, smegenis varginti, knygą ar žurnalą beskaitant...

Panašių samprotavimų, deja, pasitaiko. Kaip gaila! Tai savęs nusmerkimas liūdesiui, melancholijai, nusivylimui ir atžangai vieton pažangos. Tada jau žengti atgal, slenki žemyn, žemyn... kuomet visi, kas tik susipranta ir gali, įsiryžę ir įsiryžę stumiasi, varosi vis pirmyn, vis šviesesnin pažangos rytuojun. Tos mūsų draugijos išleistos knygos! Kiek į jas įdėta pastangų, pasišventimo, kruopštaus darbo, laiko! Kiek į jas įdėta bendrai visų narių sudėto turto, kiek pinigų! Knygos — tai brangus, nepavaduojamas penas protui, sielai, pojūčiams, visai žmogaus asmenybei. Knygos padeda orientuotis mišrioje, klaidioje gyvenimo įvykių painiavoje. Knygos padeda susirasti tikresnį gyvenimo kelią. Knygos padeda net ir sveikata gerą išlaikyti ir greičiau ją atgauti, kai pasimaišo kokia liga. Knygos

praturtina visą gyvenimą, padaro jį brandesnį, pilnesnį, malonesnį ir naudingesnį. Knygos padeda net ir pailginti gyvenimą.

Tarpe tų 55 Literatūros Draugijos išleistųjų knygų yra didelis pasirinkimas. Tik imk sveikas bet kurią ir bet kada — ir skaityk, susitelkęs, galvon dėkis.

Metai eina prie pabaigos. Visi mes privalome ateiti bent į metinį kuopos susirinkimą, atsisteisti kuopai, duokles užsimokėti, jei dar kieno tebėra nemokėtos. Pasiimkime ir šių metų knygą "Žmogus ir mašina." Įsigylinkime į jos prasmę, sugaudykime pamatinę knygos idėją. Išmokime kai ko iš jos, o išmokti iš jos yra daug ko mums visiems.

Prieš keletą dienų įvyko Bruklina draugijos centro komiteto posėdis. Pasirodė, kad keletas kuopų tebėra net lig šioliai nepasimokėję šių metų duoklių. Daugely kuopų yra dar tokių atsiliekių. O tai jau apsielidurimai, neduoda jam atitinkamai apsispresti sekamos knygos planais, žurnalų reikalais. Visa kas brangsta, ir popierius, ir spaudos darbai, ir visokie galai. O narinės duoklės vis dar tebėra tokios pačios. Tai bent turime pasirūpinti laiku atsisteisti savo kuopai.

Be to, nė vienam nėra sunku prie progos žodį kitą apie Literatūros Draugiją tarti bet kam, su kuo tenka susitikti arba kartu dirbti, važiuoti. Turime prašyti į savo kuopą naujų narių, kada tik pasitaiko, nebūtinai, kad tik vajas metu.

Na, tai, mieli draugai, broliai ir sesutės, ką jūs sakote į šį mano atsiliepimą? Kuris iš jūsų jaučiatės, kad ko tai iš jūsų pusės trūksta draugijos linkui, tai krustelėkite ir atitaisykite tą trūkumą. Rodos, čia nereikėtų nė jokių paraginimų. Dalykas aiškus ir lengvas. Tik reikia noro, nusiostatymo, tai visiems išeis ant sveikatos, ir malonu bus paskui bet kada susitikti. Išjudinkime savo kuopas, kad būtų daugiau gyvumo ir veiklumo. Būkime tikrai pažangūs žmonės.

Dr. J. J. Kaščiūnas,
ALDLD CK išdinkinas

LITERATŪRA IR MENAS

SMUNKA BRODVĖS TEATRAI

JONAS KASKAITIS

Visi mėgsta teatrą, kai jis pataiko į tašką. Geras, artistiškas išpildytas teatrinis pastatymas sužadina žiūrovų grožio pojūčius, patenkina jų dailės ieškojimus. Teatras—gyvenimo mokykla, gyvai, vaizdingai patiekiamą. Jei kuris teatrinis pastatymas neįpildo savo pamatinio meno reikalavimų, jis nesulaukia savo suklestėjimo—ir turi užleisti vietą geresniam spektakliui.

Niujorko mieste Brodvės garsėjo savo teatrai. Visokių jų būdavo, visokio žanro. „Broadway show“ būdavo kas tai tokio prašmatnaus, ištaigingai blizgančio, kas sugebėdavo pagauti publikos vaizduotę. Prieš keletą dešimtmečių Brodvės teatrai darydavo didelį biznį.

Aplinkybės dabar pasikeitė,—pasikeitė ir Brodvės teatrai ir jų biznis—blogojon pusėn... Tokia jau nelemta nelemto gyvenimo tikrovė. Plačios demokratinės laisvės reikia gyvenimui, reikia ir teatrui. Be jos ir gyvenimas ir jo reiškinys teatras kenčia skurdą.

Sekmadienio, 1948 m., lapkričio 14 d. „New York Times“ muzikos ir dramos skyriuje užėjau įdomų straipsnį: „State of the stage“ („Estrados būklė“). Straipsnį rašo Brooks Atkinson, sugabus teatrinį pastatymų kritikas.

Straipsnio autorius nurodo nuolatinį Brodvės teatrų smukimą. Mažyn eina spektaklių skaičius, mažyn eina biznis, vis mažiau ir mažiau aktorių gauna darba. Negauna progų talentai, menininkai.

Ir vis tai vyksta dabar, kuomet bendrai visoje šaly darbai eina visais garais. Pervirš 80 proc. profesinių aktorių skursta be darbo. Ir maždaug tokia pat būklė vyrauja ir visų kitų panašių profesijų ir meno skyrių tarpe. Bedarbė Brodvės teatruose būdavo žymi ir pirmiau, bet vis netaip, kaip dabar. Dabar tiesiog panika. Pats blogiausias teatrinis sezonas. Brodvė kenčia teatinį badą. Ir B. Atkinsonas teigia, jog Brodvės teatras niekad nebeatsigriebs, nepasieks tokio suklestėjimo, koks būdavo prieš 20 metų. Vyrauja nerimastis ir „nuožiūra, kad Brodvės teatras gali vis eiti menkyn ir gali nebeįsilaikyti net ir tų 30 įstaigų, kurios dar tebesilaiko dabar.“

Ir toliau Atkinsonas išvadžioja: „Iromiškas paradoksas yra tame, kad, kuomet Brodvė serga, šiaip Jungtinių Valstijų teatrai, atrodo, sodriai bujoja.“

Brodvės teatras „iš lengvo virsta lyg kokia neurotiška kankyne. Pamatinis žaisminis pasitenkinimas dinga iš jo. Subrukta į labai brangų metropolitinį gardinį, teatrinę pramonę užima pačių pragaistingųjų pastatų rūši, kokią tik surastumėt Niujorke—komercinės žaismavietės, kurios tėra atdaros bizniui tik kelias valandas į dieną ir paprastai tik kelius mėnesius į metus. Dėl šios ar tokios priežasties, pagaminimo ir pastatymo kainos pasidarė tokios aukštos, kad pasisekimai turi būti fantastiškai sėkmingi—ir nepasisekimai tapo katastrofingi... Kad pakelti išlaidas, bilietai kainos turi būti išvartytos taip aukštai, kad tikta maža publikos dalelė tegali eiti į teatrą. Dėl ekonominių priežasčių tatau neprieinama „didžiuliam žmonių daugumai.“

„Pamatiniai imant, tai ne menas, bet nesėkmingas aukšto spaudimo kromininkystės pavidas. Beveik nėra ištisinio tvarkymo, nėra ištisinio (nuolatinio) darbo bei samdymo tarpe aktorių, dramaturgų ir giminingų artistų ir dailininkų. Pramonės vedamoji tvarka sustingusi, nelanksti. Visas biznis vedamas krizės, įtampos, netikėtumo atmosferoje. Krizė yra normali Brodvės reikalų būklė.“

Išpaustas, įgrūstas „į siaurutę, akiai užduosit aleją, teatras priklauso nuo keleto išgyvenusių dramaturgų ir nuo keleto išgyvenusių žvaigždžių aktorių, kurie praieity įrodė ir daugumoje nuotykių ir toliau įrodė, jog jie yra gana gera rizika. Kad Brodvės teatras gyvuotų, jis privalo išvystyti naujus talentus. Bet

krizinė teatro organizacija beveik pralinia ir naikina naujus ir neištirtus talentus“...

„Nežiūrint didžiulių krūvių pinigų, supiltų į kiekvieną pagaminimą, nedaugelis žmonių pralobsta iš teatro, ir dauguma jų turi būti tik laimingi vien tam kartui. Brodvės teatras taip užtvirtas iš visų pusių, kad jis neturi laisvės veikti. Stebėtina, kad dar kas jame išsilaiko. Dabartis nepakenčiama; ateitis iš tikro labai tamsi ir niūri“...

„Jeigu mes norėtume kada nors turėti tokį teatrą, kurs būtų lankstus, apskurusi ir klestėtų ir bujotų, tai jis turėtų atėiti, padrasinant įvairumus nuo normos ir sudarant jiems galimumą veikti“...

„Pusiaukely tarp įtempto geriausiųjų Brodvės šlamštų tobulumo iš vienos pusės ir tarp nieko iš kitos pusės, privalo būti liaunesnis, netoks įtemptas, netoks formališkas ir ceremoniškas teatras, kur galėtų džiaugtis nauji dramaturgai, nauji aktoriai ir nauji lankytojai. Privalo būti kas nors tokio tarpe puotos ir bado“...

„Kad išrišus pačius pamatinius ekonominius uždavinius, reikia didinti gamybą. Dabartiniais laikais Brodvė arba užgina naujus kūrinius arba nusimazgoja sau rankas nuo tokių kūrinių, kurie neprilygsta histeriškai normai... Brodvė privalo surast kokį nors būdą, kad padrasintų nepriklausomą, pusiau profesionalinį darbą, ir kad leidus į tą darbą įtraukti Brodvės žmonių patirtį ir talentus. Kur dėjos Tirlamas Teatras—pati gabioji įstaiga atokiau nuo Brodvės gardinio?“...

„Visokių rūšių gaminiai yra vertingi, ar jie išlaikytų įprastus profesionalinius standartus ar ne. Svarbus daiktas—sugriaut tą strampų užsikimšimą ir pradėti jūdinti dalykus. Nes profesionalinio niūjorkiško teatro keblumas šiandien yra ne vien tik ekonominis. Jis daug rimtesnis, negu tai: jam (teatrui) išnyko sąmojus, jam dingio smagumas, jumoras ir juokas. Jis smarkiai įtemptas ir bergždžias. Jis neišvysto dramaturgų, rašytojų, aktorių arba vedėjų, direktorių. Jis, kiek tik gali, stengiasi nusizūdėti“...

Kaip daug pasakytą rūšios teisybės! Stagnacija, užsikimšimas, suknėjimas ir desperatiškos pastangos pasidaryt pinigų—ėste ēda Brodvės teatrą. Tai, žinoma, vienas kapitalistinės ekonomijos išdavų. Šitokioje nelemtoje santvarkoje dūsta ir užtrokšta talentai ir meninės pastangos. Kas čia pasakytą apie Brodvės teatrą, galima pastebėti ir kitoje meno ir grožio šakose. Raudonbaubiai, raudonėdžiai, raganų gaudytojai, darbo unių ir pilietinių teisių naikintojai, visokie ne-amerikietiški komitetai, visokio plauko, fašistiniai gaivalai naikina gyvenimo žiedus, neduoda jiems nei užsimegsti, nei pasirodyti...

Svajonės

Svajonės kankina, svajonės gaivina; It vėjas pūka, jos neša mane. Svajot nepaliauju, mintimis keliauju. Kur miršta kovūnai kraujo klane.

Ir graikų kalnuose ir kinų laukuose Už brangią laisvę kraujas ten laša. Ten žmonės pabudę, į kovą sujūdę, Laisvės vėluką iškėlę neša.

Dar kraujas ten liesis ir gaisrai vis plėsis, Pakol fašizmas bus ten sutrintas. Bet darbo klasės, didžiosios tos masės, Biauriausias priešas bus sunaikintas.

Svajonės tos mano tikrai nenumano, Kodėl pas mumi laisvė aplaista?! Fašizmas čia kyla, bet didžiuma tyli, Ir vien tik tenkinas pluta numesta!...

Svajonės kankina, svajonės gaivina; Jos man neduoda ramiai sau gulėti. O slaugė rimta, lig ta gulbė balta, Įsakymus duoda man nejudėti...

J. Bijūnas.

Orange County Hospital, Fla.
11, 11-48.

„Pergalės“ Pastatymas Philadelphiajioj

I.

Seštadienio popietis.

Ties Laisvės išleistuve sustojo didžiulis autobusas. Būrys vyrų pradėjo pirmiausia į bagažinius jo kompartmentus kišti, dėti didokus paketus ir visokius keistus medžius išdirbinius, kurie, rodosi, neturi jokios praktiškos vertės.

Busan sėdo vyrai ir moterys,—daugelis jų nešini valizėlėmis,—apie trisdešimt jų. Visi nekantriai laukia, kada bus pasijudins.

Šitie pasažieriai—aktoriai Brooklynio Lietuvių Liaudies Teatro. Jie vyksta Philadelphiajioj pastatyti Dauguviečio „Pergalę“ (Lietuvoje: „Naująją Vagę“).

Atsimename, „Pergalę“ dideliu pasisekimu tų pačių aktorių buvo suvaidinta praėjusią žiemą Brooklynje. Tuomet buvo kalbėta, diskutuota, kad būtų galima ją suvaidinti ir ne Brooklynje. Bet nepavyko suorganizuoti.

Tik vėliau, dabar, Lietuvių Moterų Klubas Philadelphiajioj pasiėmė savo pareigą šį spektaklį pastatyti Muzikalinėje Lietuvių Salėje, ir jis tam tikslui pakvietė brooklyniešius aktorius-mėgėjus. Kelionė vyksta laimingai.

Autobusas sustojo ties Muzikaline Sale apie penktą valandą po pietų. Reginys vėl tas pats: tie patys vyrai velka iš buso ant estrados tuos pačius savo keistus „bagazus“: tai scenos įrūša, tai kostiumai, tai visoki būtinieji daiktai, be kurių negali eiti vaidinimas.

Čia prasideda didžiausias darbmetis: patys aktoriai, padedami vietinio jauno meno mėgėjo A. Merkio, stoja darban scenai įrūšoti,—pirmiausiai Roko kėlmą tipišku lietuvišku kaimu padaryti.

Grimierius grimuoka moteris, o kai vyrai baigia savo techninį darbą estradoje atlikti, jie lenda į sceninius kostiumus ir sėdasi būti grimuojami.

Visi skubi, rūpinasi. Rūpinasi ne tik tuo, kad vaidinimas nusisektų, o ir tuo: ar bus kas vaidinimą stebi? ar bus žmonių?!

Štai, kokia amerikiečio lietuvių aktoriaus-mėgėjo dalia: jis ne tik turi išmokyti rolę, lankyti įkiras repeticijas, bet jis pats priverstas rūpintis ir scenos įrūša, kostiumų parūpinimu, na, ir tuo, ar bus publikos!...

Žinoma, ne kiekvienas iš „Pergalės“ aktorių tuo rūpinosi,—rūpesčių našta gulė vyriausiai ant pirmūnų, atsakomingesniųjų, ypačiai ant Stepono Večkio, režisieriaus, ir vaidinusio Roko rolę. Tai sunki dalia! Aktoriai ruošiasi, o žmonės-publika renkasi salėn. Vą, jau pusė, vą, jau beveik pilna salė žmonių, nes jau septinta valanda, garsintas vaidinimo pradžios laikas.

Vakaro pirmininkė draugė Valentienė pakviečia šitų žodžių rašytoją trumpai pakalbėti apie veikalo turinį, apie pačius aktorius-mėgėjus. Po to seka vaidinimas.

II.

Suėmus visą į krūvą, man rodosi, brooklyniečiai Philadelphiajioje „Pergalę“ suvaidino geriau nei Brooklynje, nors sąlygos čia buvo keblesnės tuo, kad stoka-vo scenerijų.

Muzikalė salė, vėta pripažinti, gera, graži, svariai užlaikoma salė, bet kadangi čia retai kada vyksta scenos veikalo statymas, tai scenerijų beveik nėra.

Vadinasi, aktorius viską turi įsivaizduoti. Jis žiūri pro langą, kurio nėra, jis kalba apie medžius, scenoje nematomus; jis įeina estradon ne pro duris, bet pro praskęstą audeklinę „sieną.“ Visa tai didžiai sunkina jo darbą. Bet mūsų aktoriai, man rodosi, moka, moka, moka padaryti būtą ir jų vaidyba publikoje paliko realų vaizdą.

Manau, nebus pro šalį pakartoti veikiančiųjų asmenų vardus:

ROKAS, pėstūris ūkininkas... Steponas Večkis
BENIS, jo vyresnysis sūnus... N. Pakalniškis
LEONAS, jaunesnysis sūnus... Povilas Venta
PALMIRA, išleptė Benio žmona... L. Kavallauskaitė
KARUS, Roko sesuo, Leono augintoja... N. Bukienė
JOKUBAUSKAS, fašistinis viršaitis... Jonas Juska
PETRAS VOZBUTAS.
naujakurys, partizanas... P. Grabauskas
MARE, jo žmona... Helen Brūcas
KLEMAS GAPUTIS, naujakurys... J. Rušinskas
MAGDE, jo žmona... Ald. Alekniešė
BRIGITA, jų duklė, Leono sužadėtinė... H. Feiferienė
PAULINA, Brigitos draugė... N. Ventienė
JURGIS, piemuo... Alb. Augulis

ENGEL, hitlerinės armijos majoras... Robert. Feiferis
SRAM, SS oberleitenantas... Pov. Alekna
TONAT, oberwachmeisteris žandaras... S. Nevinskas
RAUDONARMIEŠIS... Povilas Rainys
POLICIJANTAI... Al. Nevinskas ir J. Byronas
KAIMO JAUNIMAS: El. Feiferienė, Nelė Ventienė,
Gladys Vinikaitė, Tony Navikas, Pov. Venta,
Alb. Augulis ir Juozas Dagys.
REŽISORA—kolektyvinė, pačių aktorių.
SUFLIORIS—V. Senkevičius.

Sakiau: Philadelphiajioje geriau vaidino nei Brooklynje. Čia, rodosi, buvo mažiau ašarų, o daugiau atsparumo, griežtumo, drąsos, rodytos vokiškiems okupantams. Čia visas veiksmas buvo daugiau vientygesnis, kolektyvingesnis. Tie aktoriai, ypač nacių rolėse, kurie, Brooklynje vaidinant, buvo pernelyg „kuklūs“, čia pasirodė drąsesniais.

Tiesa, kai kurių aktorių kalba buvo ne visuomet girdima, bet dėl to yra vyriausiai kaltas tas faktas, kad jie pirmą kartą šitoje salėje vaidino, o akustika čia nėra viena geriausiųjų.

O kaip gi su Philadelphiajos publika? Ar ji suprato pjesės reikšmę, prasmę, turinį? Pirmąjį ir antrąjį veiksmus vaidinant, ne visi žiūrovai tai suprato; tūli juokėsi ten, kur reikėjo susikaupti. Bet į pabaigą to nebuvo: žmonės jau buvo pagavę veikalo esmę ir reagavo taip rimtai, kaip turėjo būti.

Nemažai buvo tokių, kurie, mačiau, ne sykį braukė akis.

Veikalo užbaiga čia buvo truputėlį taisyta, „gerinta.“ Man rodosi,—nežtenkamai, nes jis baigiasi kažin kaip melodramingai, dar ne pilnai dramatiškai.

Bendrai, „Pergalė“ publikoje paliko gilaus įspūdžio.

III.

Vaidinimas baigiasi 10 val. vakaro. Publika keliai ir eina žemutinę salėn prie bufeto, eina pasikalbėti, užkasti, išsigerti. Na, o mūsų aktoriai turi persirengti, apsiprausti, grimą nusimesti, apsisaisyti. Be to: jie patys privalo visą atsivežtąją scenišką „mantą“ suimti, sudėti į pūdus, į valizas, surišti, sutaisyti, o vėliau į autobusą nunešti.

Moterų Klubas pateikia aktoriams skanių užkandžių, gražių juos patraktuoją, pamyli.

Jie to verti!

Tuomet Lietuvių Muzikalinės Bendrovės valdybos nariai juos pavaišina gėrais.

12 valandą užsidarius salei, šeimininkai nusiveda aktorius į klubą, kuris esti atdaras iki 3 v. ryto.

Ten griežia orkestras, ten galima ir vėl pasisotinti. Ten susėda mūsų vaidintojai už stalų, užima visą kamą; ten philadelphiečiai sako jiems kalbes, pagirdami juos už gražų, kultūrišką darbą, pažadėdami jiems teikti visokios paramos ateityje, jei tik reikės.

Žodžių, šis pergalių žygis suartino abiejų miestų lietuvių; šis žygis, beje, pavaizdavo kampaļų gyvenimo mūsų tėvų krašte, Lietuvoje,—gyvenimo, išgyvento pačiu svarbiausiuoju Lietuvai istoriniu metu. Jis pakėlė vienu laipsniu mūsų silpnėjančią kultūrą Philadelphiajos lietuvių bendruomenėje.

Atsiminkime, Philadelphiajos lietuvių scenoje labai senai buvo panašus veiklas statytas.

Buvo čia svečių ir iš kitų miestų, net iš Baltimorės.

Apie 1 val. ryto vaidintojai sėda į autobusą ir leidžiasi namo.

Brooklyną pasiekia jau po 4 val. ryto.

Jie išvargę, nemigę, tačiau visi jaučiasi patenkinti, nes žino, kad šis sunkus darbas, jų idėtas triūsas nebuvo veltus!

Su Dauguviečio „Pergale“ Philadelphiajioje jie laimėjo pergalę!

Rojus Mizara.

Dienraščio Laisvės BANKETAS

IVYKS

SAUSIO 30 JAN.

1949

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 ATLANTIC AVE.
Richmond Hill, L. I. N. Y.

San Francisco, Cal.

Labai Svarbus Laimėjimas

Ilgą ir sunkaus streiko laimėjimas čionai yra svarbus ne vien laivakroviams ir laivų darbininkams, bet tai yra svarbus laimėjimas prieš Tafto-Hartley įstatymą abelnai.

Kaip žinoma, Pacifiko pamaro ir laivų darbininkų unijos yra progresyvės. Jos turi gerą vadovybę. Tų unijų vadai Hugh Bryson ir Harry Bridges žymiai figūravo Progresyvių Partijos sukurime ir jos rinkimų kampanijoj.

Pacifiko pakraščio laivų kompanijos jau seniai griežia dantį prieš šias unijas. Kada praveistas Tafto-Hartley įstatymas, jos pamatė sau progą laužyti šias unijas. Valdžia dalinai pagelbėjo, bent teismai, išdavimais indžionkšnių.

Streikas tęsėsi net 85 dienas. Atrodė, kad jis laimėti bus sunku, bet darbininkai taip gerai laikėsi, kelios unijos veikė vieningai; kada savininkai susitaikė su viena jų, ji vistiek pasiliko streike iki kitos unijos grįš darban.

Unijų vadovybė gera, atsidavus darbininkams. Pasekmė to, streikas laimėtas.

Kompanijos turės pakelti darbininkams algas 15 centų valandai, mokėti dviejų savaičių atostogas, taipgi daryti keletą darbo sąlygose pagerinimų.

Kompanijos labiausia norėjo pasiminti kontrolę samdymo darban salių, tai yra labai svarbus unijos išlaikymui arba grovimui punktas. Kada unija laikosi tas sales, unija gali lengvai išlaikyti pilną jos pripažinimą; jei kompanijos kontroliuotų, jos galėtų lengvai pažeisti uniją.

Unija tai laimėjo.

Šio streiko laimėjimas bus signalas kitiems savininkams, kad jie darbo unijų negalės sulaužyti, kur unijos tvirtai laikosi ir turi gerą vadovybę. Tas bus padrasinimas kitiems kovojančioms prieš Tafto-Hartley įstatymą.

Reikia sakyti, kad CIO centras tik žodžiais padėjo streikieriams. Fakte nieko negelbėjo, nes Philip Murray supyko, kad šios unijos nepaiso jo padiktavimų ir remia Wallace ir Taylor.

Bet ir to nevezint, streikieriai laimėjo.

Darbo unijos laimėjo. Darbo žmonės laimėjo. F.

Montello, Mass.

Iš Klijubų Veikimo

Čionai yra penki lietuvių klubai. Šv. Roko Draugystės biznio įstaiga vadinasi „Skeit Kliubas.“ Yra Lietuvių Piliečių Kliubas, Franklin Kliubas, Kazimiero Kliubas ir Lithuanian American Club.

Pastarasis su pagalba lietuvių šv. Roko parapijos klebono reikalavo iš miesto, kad duotų kokią svarbesnę vietą mieste, kur būtų atžymėta lietuvių kariai, žuvę kare. Miesto valdyba reikalavimą patenkino ir suteikė parką ant Web St., netoli Ames St.

Lapkričio 7 dieną įvyko apiegos su militarisku paradu atidarymui paminklo, ant kurio įmūšta 16-kos lietuvių kareivių pavardės. Pirmininkavo W. Gelson. Prakalbas sakė miesto majoras ir kiti viršininkai. Kalbėjo iš lietuvių klubo pirmininkas adv. J. Tamulevich, kunigas Strakauskas ir kiti.

Gailėsčio atmosfera apėmė, kada buvo iššaukta 16-ka lietuvių žuvusių kareivių pavardės. Paeiliui jų motinos ašarodamos buvo pristotos prie paminklo ir padėjo vainikus. Pirm to, ryte, šv. Roko bažnyčioj buvo laikytos mišios už žuvusius kareivius.

Zolynas.

DIENOS ir NAKTYS

10-1-48

APYSAKA

-54-

(Tąs)

— Vėl karališkoji aviacija nuskrido, — pasakė kažkas kai dar vienas U-2 nubirbė viršum daubos.

— Kukurūzinkas.

— O pas mus šiaurės — Vakarų fronte vadindavo „girininku.“

— Na, tai žiūrint kur. Kur kokia gamta, — samprotaudamas pasakė trečias kovotojas. — Kur kukurūzai — ten kukurūzinkas, kur daug daržų — ten daržininkas, o kur miškas — ten girininkas. Svarbiausia priežastis, kad žemai skraido, žemę mėgsta.

— Po minutės, jei nesuvėlus, turi prasidėti artilerijos parengimas, — pasakė Remizovas. — Ar po daug granatų pasiėmė? — kreipėsi jis į šalia jo apkasę sėdėjusius kovotojus.

— Po aštuonias, drauge pulkininke, — atraportavo jaunutis seržantas.

— Tyliau, nerėk. Po aštuonias? Tai nebloggerai. O jei siena, o už sienos vokiečiai, ir jos neapeisi?

— Tada sprogdinsime, drauge pulkininke, — atsakė seržantas.

— O tolo paėmėte?

— Ogi kaip, drauge pulkininke!

— Kiek?

— Šešeta kilogramų paėmė.

— O kodėl tavo šautuvas be durtuvo? — kreipėsi Remizovas į vieną kovotojų.

— Aš, štai, sesutė turiu, — ir kovotojas ranka patapšnojo prie jo šono „barkštelėjusį“ kardą.

— Ką, kazokas, ar ką?

— Iš Tarybų Sąjungos Didvyrio generolo majoro Dovatoro raitelių korpuso. — Ką gi tu — kazokas, o ne ant žirgo, — nusišypsojo Remizovas.

— Žirgą jau užmiršau. Aš žirgo jau pusantro mėnesio akysse nemačiau.

— Na, ir ką gi, nuobodžiauji?

— Čia nuobodžiauti nėra galimybės, drauge pulkininke, — pasakė kovotojas, bet judesyje, kuriuo jis paglostė kardą, jautėsi žirgo ilgesys.

— Laikas, — pasakė Remizovas ir, pasiūkaukęs kuopos vadą, kuris tiesiogiai vadovavo atakai, paklausė jį, ar viskas parengta.

— Viskas, — trumpai atsakė jis.

— Vadinasi, po pirmosios artilerijos salvės iš kairiojo šono. Aišku?

— Taip.

— Bet kairiuoju šonu nepasikliaukite. Kairysis šonas — kairiuoju šonu, o saiveji minosvaidžiai taip pat tegul muša.

— Bus įvykdyta, drauge pulkininke.

— Taigi, taigi... Na, ką gi, laikas, — antrą kartą pakartotojo Remizovas, pasisukęs veidu į Volgą.

Saburovas taip pat pasisuko. Ir kaip tik šiuo akimirkiniu toli, kairiajame šone, sugriauzdė, blykstelėjo, ir kažkas spiegiandio, dundandio, staugiančio pralėkė viršum galvų.

— Štai ir „katiušos“ uždainavo, — pasakė Saburovas Remizovui, bet tas visai nereagavo į šiuos žodžius, ir Saburovas suprato, kad dėl „katiušų“ dundėsio jo žodžių nesigirdėjo.

Žemiau ir aukščiau kairiajame šone vėl sugriauzdė, vėl po trumpų blykčiojimų dangumi nusidriekė ugniniai minosvaidžių salvės liežuviai. Jie žiebė visiškai netoli, už puskilometro nuo čia.

— Jaučiu, kad gerai pataikė, — pasakė Remizovas, kai nutilo salvės griausmas. — Labai gerai.

Po „katiušų“ kairiajame šone prabilo artilerija. Vienur kitur matėsi tolimi blykčiojimai, ir sunkieji sviediniai lėkė viršum galvos. Priešakyje, pas vokiečius, visas dangus mirgėjo raudonais žybciojimais. Kai sviediniai sprogdavo arti, tie žybciojimai nušviesdavo tai namo kampą, tai sienos nuolaužą, tai sulamdytų benzino cisternų geležies skutus. Šturmovimo grupė ėmė ropoti iš daubos ir šliaužti į priekį. Vienas sunkusis sviedinys sprogo visai arti daubos.

— Nepirilėkė, — pasakė Remizovas.

— Na, ką gi, kapitone, eime.

Remizovas netikėtai miklumu išsoko iš apkasos ir nesilvalgydamas nuėjo pirmyn. Įkandin jo pasijudino Saburovas, Sarapovas ir ketvertas automatininkų.

Artilerijos sutelkimas į vokiečių pozicijas nesiliovė, ir toli gilumoje viskas

dundėjo nuo sunkiųjų sviedinių sprogių. „Katiušų“ padegti liepsnos benzino ar naftos likučiai, raudoni liepsnos liežuviai kilo į dangų. Po sprogių vokiečių bare, sproginiai prasidėjo ir mūsų pusėje — vokiečiai atsisaukė. Stambios minos keletą kartų pralėkė viršum Saburovo galvos ir sprogo užpakaly. Sakui prabilo patrankos. Ir, pagaliau, priekyje pasigirdo tankios automatų šūvių eilės.

Šturmovimo grupės greit praėjo tarpą nuo daubos iki buvusių savų apkasų, kuriuose dabar buvo vokiečiai. Šitas ruožas, vokiečių vakar atmuštas, buvo gerai žinomas Saburovui. Jis sudarė kvadratą maždaug 400 x 400 metrų. Kadaise čia stovėjo benzino sandėliai, kurių liko tik pamatai ir milžiniškas kiekis visur išmėtytų lakstinės geležies skutų. Dabar čia visur buvo išrausta apkasų ir praėjimų.

Perbėginėdamas paskui Remizovą, Saburovas keletą kartų užmynė sugrūzdusius geležies lakštus, kurie su baidiu triukšmu raitėsi po kojomis. Priešais buvo mūrinės sargo būdelės likučiai. Tenai veržėsi Remizovas, o įkandin jo ir Saburovas. Kai jie pribėgo jau arti, kulkosvaidžių šūvių eilė ėmė švilpti iš kairės, o jau prie pačių griuvėsių kažkuris bėgusių užpakaly Saburovo sunkiai sudribo žemėje. Griuvėsiuose keletas žmonių jau statė du kulkosvaidžius.

— Tas teisingai, — pasakė Remizovas. — Gavrilovai?

— Aš, drauge pulkininke.

— Na, kaip? Paėmė?

— Atseit, paėmė, drauge pulkininke.

— O toliau slenka?

— Slenka.

— Eik priekin. Pranešk, kad aš visą laiką būsiu čia.

Aplink sargo būdelę švilpė ir sproginė jo pavienės kulkos. Kartais šalimais orą perskrodavo kulkosvaidžio šūvių eilė. Ore susikryžiuodavo įvairiaspalvių šviečiančių kulku dryžiai. Kairėje, visai arti, girdėjosi dažni granatų sproginiai. Dešinėje vis dar tebešaudė, bet sprogių nebuvo: iki kautynių granatomis ten dar nepriejo.

— Ak, niekšai! Ak, niekšai! — piktinosi Remizovas. — Sugulė juk. Vadą užmušė, ar ką? Saburovai, nueikite tenai. Jei granatos nesproginėja, vadinasi, sugulė. Eikite greičiau. Bet kuriomis priemonėmis pakelkite.

Saburovas išlindo iš sargo būdelės ir nušliaužė į dešinę, į tamsą. Iš tikrųjų, vadas ten buvo užmuštas. Stovėjęs tarp griuvėsių vokiečių sunkusis kulkosvaidis kludė prieiti. Bet sutrikimas įvyko ne todėl, kad užmušė vadą, o dėl to, kad trys pionieriai nušliaužė aplinkui su tolu, kad pakistų užtaisą po griuvėsių namo, kurio antrajame aukšte buvo kulkosvaidis. Likusieji laukė sproginio, kad galėtų pasijudinti toliau. Viskam vadovavo kažkoks viršila. Kai Saburovas prišliaužė prie jo, tasai, sumanią ir ramiai paaiškinęs įvykio esmę, pasakė:

— Jei neprašiauš, nesusprogdins, vis tiek eisime, drauge kapitone, o šiaip žmonių gaila, — luktelėsim penketą minučių.

Saburovas sutiko ir pasiuntė vieną automatininką pasakyti Remizovui, kad čia greit viskas bus tvarkoj. Keletą minučių jis gulėjo šalia viršilos ir laukė. Aplink ėjo nakties mūšis, primena, kaip kiekvienas nakties mūšis, lygti su keletu nežinomųjų.

„Kas dabar dedasi pas Procenko?“ pagalvojo Saburovas. Sprendžiant iš artilerijos dundėjimo, tolimų granatų sprogių ir tankaus šviečiančių kulku tinklo viršum tos vietos, kur turėjo pulti Procenko, Saburovas suprato, kad ten taip pat vyko mūšis. Mūsų sviediniai iš kairiojo šono vis dar pralėkdavo viršum galvų, bet dabar jie sprogdavo toli vokiečių užnugary. Sproginiai griauzdė be paliovos, kas viena, dvi sekundės, ir Saburovas akimirkiniu įsivaizdavo, kas darysi aplinkui, jei tokia kanonada dabar užgriūtų ne vokiečius, o jį ir jo žmones. Šita ugnis buvo baisi, ir Saburovas, kaip visi pėstininkų vadai, iš visos sielos laimino rusų artileriją.

(Bus daugiau)

AFL 67-tos metinės konvencijos, įvykusios Čincinati mieste, kalbėtojai: prezidentui patarėjas John R. Steelman, darbo sekretorius Maurice J. Tobin, James Roosevelt.

Tarptautinė Apžvalga

(Tąs nuo 2 puslapio)

Marshallo Planas nupuldė Italijos pramonę, grūdą, masas čia amerikinius dirbinius, taip, kad fabrikinė gamyba Italijoje šiemet jau žemiau stovi, negu pernai.

Japonijoje fašistai atvirai veda propagandą už karą prieš Tarybų Sąjungą, kad atkeršintų jai už tai, kad 1945 metais Sovietų Armija ištaškė Japonijos armiją Mandžurijoje, Korejoje ir Sachaline ir tuo atvedė Japoniją prie karo pralaimėjimo. Generolo MacArthur'o perdėtiniai nieko nedaro prieš tą karo propagandą, jie sako, tai „spaudos laisvė“.

Pietų Korejoje liaudies sukilimai prieš ponų ir kapitalistų valdonus plečiasi. Nors pirmiau komercinė spauda sakė, kad „sukilimai nuslopinti“, bet tai buvo melas. Lapkričio 29 d. New York Times korespondentas pranešė, kad buvo mūšis su partizanais. Sako, kad vien rytinėje Kangwan provincijoje veikia 1,000 partizanų.

Suomijoj veikia du lageriai, tai liaudies demokratinis frontas ir fašistai. Kaip žinia, Suomijos reakcininkai du kartus puolė Tarybų Sąjungą, 1939-1940 kurstomi Anglijos ir Francijos imperialistų, ir 1941-1945, išvien su Hitleriu. Abu kartus pralaimėjo.

Nereikia manyti, kad jie nuleido rankas. Nieko panašaus! Jie veikia, jie laukia anglo-amer. karo. Neseniai susektas suokalbis, kuriame dalyvavo 300 generalų ir oficerių. Jie turėjo šimtus mažesnių grupių, didelių slapstus ginklų ir amunicijos sandėlius, tūkstančius šnipų. Jiems vadovavo generolas fašistas Airo. Jie laukė Amerikos karo prieš Sovietų šalį. Tas lizdas sunaikintas, bet nereikia manyti, kad jis pasakutinis.

Iš kitos pusės, veikia Suomijos darbo liaudis — demokratinis frontas, kuris kovoja prieš karą ir nori mas bus mažiausiai nudirbęs konstruktivaus darbo. Višinskis sakė, kad Anglijos. Amerikos turčių atstovai jį paverė savo politikos propagandos klubu. Jis sako, kad jau vien tie faktai, kad mažesnių šalių, Anglijos bei Amerikos kolonijų atstovai mechanškai balsuoja, kad atmetimas Sovietų pasiūlymo uždrausti karui naudoti atominės bombos ir sumažinti Anglijos, Francijos, Kinijos, Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Val-

jėgų veiklai galą.

Trizonijoje, Bonn mieste, vokiečių „parinktųjų“ posėdžiai, kur jie „laisvai“ gamina Trizonijai konstituciją. Mr. D. Middleton praneša, kad Anglijos, Francijos ir Jungtinių Valstijų militarinių jėgų vadai išpė juos, kad jie turi padaryti tokią konstituciją, kuri nusakytų Vokietijos padalinimą (vadinamą „demokratinę decentralizaciją“), kad jeigu ten bus kas nors, kas šiems generolams nepatiks, tai ta konstitucija nebus užgirta. Reiškia, ta konstitucija turi būti tokia, kokios nori ne vokiečiai, bet tie generolai.

Vokietijoje (Sovietų zona), Berlyne sudaryta liaudies demokratinė vyriausybė visam Berlynui valdyti. 500,000 žmonių demonstracija sveikino tą įvykį. Bet Anglijos, Amerikos ir Francijos komandieriai pareiškė, kad jie nesisikaitys su ta vyriausybe, kad jie savo okupuotame plote praves naujus balsavimus.

Dideli rūkai per kelias dienas veik visai buvo sulaukę oru pristatymą iš vakarinių zonų į Berlyną reikmenų. Manoma, kad žiemą dar sunkiau bus reikmenys pristatyti.

Sovietų Sąjungoj spauda smarkiai kritikavo Mrs. E. Rooseveltienę, kuri neina jos velionio vyro keliu, bet susidėjo su karo šalininkais. Spauda kaltino, kad iš amerikiečių ir anglų zonų Vokietijoj išvežama į kitas šalis virš 1,000 sovietinių vaikų, kurių tėvai yra Sovietų šalį. Tai begėdiškas draskymas šeimų, tai „pavogimas vaikų nuo jų tėvų“ — rašo „Literaturnaja Gazeta“.

Tarybinis radijas pamerkė ADF vadus, kaip Amerikos darbininkų neprietelius, kurie nesirūpina kova už darbininkų teises, laisves, bet pataikauja karo imperialistų politikai.

Jungtinių Tautų organizacijos posėdžiai Paryžiuje eina prie pabaigos. Šis seimas bus mažiausiai nudirbęs konstruktivaus darbo. Višinskis sakė, kad Anglijos. Amerikos turčių atstovai jį paverė savo politikos propagandos klubu. Jis sako, kad jau vien tie faktai, kad mažesnių šalių, Anglijos bei Amerikos kolonijų atstovai mechanškai balsuoja, kad atmetimas Sovietų pasiūlymo uždrausti karui naudoti atominės bombos ir sumažinti Anglijos, Francijos, Kinijos, Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Val-

Nashua. N. H.

Pas mus visi darbininkai labai nusiminę, nes fabrikantai uždaro tekstilės dirbtuves. Teatron, Inc., iki šiol dirbo 3,500 vyrų ir moterų. Ir čia rugpjūčio mėnesį paleido dalį darbininkų, o kitą dalį lapkričio mėnesį. Taip, kad iki Naujų Metų bus paleista 2,500 darbininkų, o liks tik 1,000.

Paleidimai iš darbo yra didelis smūgis mūsų miesto darbininkams. Daugelis ten išdirbo visą gyvenimą, o ant senatvės išmetami laukian už fabriko vartų. Daug dirbo ir lietuvių.

Todėl yra blogai ir su dienraščio Laisvės vajumi. Daugelis lietuvių norėtų dienraštį užsirašyti, bet nedirba ir sako: „Kur darbą gauti?“ Gi darbą gauti sunku, nes jeigu nuėjės pasakai, kad esi 55 metų, tai sako, kad jiems reikia nesenešnių, kaip 45 metų.

Nemažai dienraščio skaitytojų ir mirė. Vėliau laiku mirė F. Vainauskas, senas dienraščio skaitytojas. Jis buvo 75 metų amžiaus. Reiškia, naujienos iš mūsų miesto prastos.

J. Simutis.

Anglai Austrijoj Suėmė „dū šnipus“

Viena. — Anglų užimtoje Austrijos dalyje tapo suimti du buvusieji Vokietijos kareiviai; kaltinami, kad tarnavę kaip „šnipai vienai rytinės Europos valstybei.“

Pittsburgh, Pa. — Protestantų kunigas Ch. W. Beck gavo teismą perskyras nuo pačios todėl, kad jį paleido jam „kokonotą“ į galvą.

GERI PIETOS!

Kada norite gerų pietų, kreipkitės į Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiantį keptos ir virtos mėsos valgį. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Fotografas

Traukiu pavelčiusius šeimėles, vestuves, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų pėdarų naujus pavelčius ir krajavius sudarau su amerikoniškais. Reikia esant ir pačiam tokiu dydžiu, kokio pageidaujama. Taiogi atmalavoji įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampus Broadway ir Stone Ave. prie
Chambers St. Brooklyn, N.Y.
Tel. 61 Lenmore 5-8181

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įrūšta mūsų šermėninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 6118

DETROITO ŽINIOS

Detrito Korespondentai Pamiro Parasyt

Jau praėjo veik du mėnesiai laiko nuo atsilankymo Laisvės redaktoriaus R. Mizaros, kuris važinėjo Progresyvių Partijos reikafu, o dar mūsų Detrito korespondentai nepažymėjo apie prakalbą.

Vieną klausiau: "Kas parašys apie R. Mizaros prakalbą?" Atsakymas buvo: "Progr. Partijos iLet. Skyriaus sekretorius parašys."

Vis laukiu ir žiūriu Vilnyj, gal pasirodys, bet kaip nėra, taip ir nesimato.

Juk prie R. Mizaros buvo ir Vilnies redaktoriaus V. Andru- lis.

Kodėl gi tokis apsilaidimas?

★ ★ ★

Kadangi jau per vėlai rašyti apie prakalbą pačia brandžia minti, tai tik galima pasakyti, jog R. Mizaros pasakė įspūdin- gą prakalbę Progr. Partijos rei- kalu. Jis prisiminė ir apie Ko- munistų Partijos narių arešta- vimą, kurį pagimdė republiko- niškas Kongresas, su Ku-kluk- 24 vadovybe. Reikia pridurti dar ir tas, jog Rojus Mizaros suprato labai gerai susirinkusią publiką ir kalbėjo labai bran- dziai ir trumpai.

★ ★ ★

Vilnies redaktoriaus V. An- driulio kalba siekėsi apie ka- rus; jį įvykimo priežastis, pa- judindamas kapitalistinių alie- jų šaltinius. Taip pat prisiminė apie prez. Trumano pašauktuo- sius iš Wall Street bankierius ir jų patarėjus.

★ ★ ★

Literatūros Draugijos 10-ta Apskritis su vietos kuopų pa- galba surengė prakalbą A. Jo- nikienėi, taipgi Vilnies redak- torei. Prakalbos įvyko Draugi- jų svetainėje.

Jonikienė jau prasilavinusi

kalbėti ir kalbos tono lengvai galima klausyti.

Buvo suprasta, kad kai Li- teratūros kuopos rengia, tai tuo reikalu bus ir kalba. Bet Jonikienės prakalbos temo bu- vo — prezidentiniai rinkimai, ir koldėl taip įvyko. Ji aiškino tą dalyką tinkamai.

Jeigu kalbėtoja būtų supra- tusi susirinkusią publiką, tai tos temos būtų nejudinus visai.

Važinėję po valstiją ir aiškint, kodėl republikonai pralaimėjo, kodėl demokratai laimėjo arba, kodėl H. Wallace negavo apie 5 milijonus balsų, tai jau labai neapgalvotas dalykas. Ir pra- kalba naudos nepadarė.

V. Zabul.

Binghamton, N. Y.

Tegyvuoją Laisvę!

Lapkričio 28 d. Uršulė ir Liudvikas Šimoliūnai pasi- kvietė būrelį svečių "padėti sudoroti kalakutą." Prie ska- nių pietų buvo prisimintas reikalas paremti dienraštį Laisvę. Pritarimas įvyko pil- nai. Stasys Vaineikis paklo- jo \$5; L. Šimoliūnas, A. Kli- mas ir J. Mašanauskas — po \$2. B. Zmitraitė, S. Jasilio- nis, O. Kireilienė, P. Jasi- lionienė, J. Kireilis, J. Vavra, V. Kaminskienė, A. Zmitra, U. Šimoliūnienė, R. Vavra, V. Zmitraitė ir J. Gabužis — po \$1. Viso \$23.

Acii šimoliūnams už vai- ses ir — tegyvuoją Laisvę!

S. J.

Washington. — Ginkluo- tų jėgų sekretorius Forres- tal reikalauja 23 bilionų do- lerių karinių lėšų kitiems metams.

AFL prezidentas William Green atidaro 67-tą metinę to unijų centro konvenciją Cincinnati mieste. Ant estrados unijų viršininkai, nariai vykdomosios tarybos (už- pakalinėje eilėje): Joseph N. Weber, William C. Birtwright, Matthew Woll, Harry C. Bates, Dan W. Tracey, Charles McGowan, David Dubinsky, Daniel J. Tobin, Herman Winter. Priešakyje (nematomi veidai): Phil Hanna ir George F. Harrison.

Žydas Ūkininkas Palestinoje

Karalius Saul buvo ūkinin- kas. Karalius Dovydas jaunys- tėje buvo piemenėlis. Žydai pat- senovėje buvo tauta ūkininkų ir darbininkų. Kada jie tapo išblaškyti į kitas šalis, skaičius ūkininkų jų tarpe sumažėjo. Daugelis šalių nevelino jiems turėti žemės arba dirbti žemę.

Nors prodžioje dvidešimto šimtmečio buvo žydų ūkininkų Bessarabijoje, Bukovinoj, Car- patho-Ukrainoj (Carpato-Rus- sija) Argentinoj, Kanadoj ir Jungt. Valstijose, bet vistiek nedaug.

Nuo 1870 m. sionistų judė- jimo svarbiausias tikslas buvo įsteigti žydus ūkininkus Pales- tinoj, kaip bibliškose dienose. Sionistai žinojo, kad be ūkinin- kų nebūtų galima įkurti tautos Palestinoje.

Ir 1870 m. ir vėliau, pirmos žydų naujakurių agrikultūris- kos vietos pasirodė Palestinoj. Kairurie iš šių pirmųjų kolo- nistų buvo Palestinos žydai, kurie apėjo savo užsiėmimus tapti ūkininkais. Kiti buvo iš įvairių Europos šalių su kiek nors ūkininkystės patyrimo. Bet daugumai ūkininkystė bu- vo naujas užsiėmimas. Netik pirmiems kolonistams, bet ir prityrusiems ūkininkams buvo labai sunku. Mažai iš jų žinojo apie šių dienų agrikultūros bū- dus ir mašineriją. Jie imitavo primityviškus būdus, kuriuos vartojo rytų Europos ūkininkai arba dar primityviškesnius bū- dus vietinių arabų kaimiečių.

Palestina yra labai maža ša- lis, labai sunku dirbti jos že- mę. Daugelio šimtmečių apsi- leidimas padaro agrikultūrišką kolonizavimą Palestinoj beveik negalimu daktu, tik jeigu mo- derniausia būdai vartojami. Beveik visos senos girios Pale- stinos sunaikintos; senoviški rezervuarai ir irigacijos kana- lai sulaukymui lietaus, sunai- kinti ir apiešti. Žemė visur ba- lota, pilna malariją nešančių uodų.

Bet pamažu žydai gyventojai išmoko pagerinti žemę. "Eu- calyptus" medžiai importuoti iš Australijos sugėrė drėgnu- mą ir nusausino balas ir išau- go į girias. Kitos girios pasod- dintos ir prityrusieji agrono- mai atgabenti vesti darbą. Žydai kitose šalyse pradėjo siųsti finansinę pagalbą. Ir lai- kui einant šie kolonistai po mil- žiniškų sunkumų tapo gana turtingi ūkininkai.

Turtingesni ūkininkai Pales- tinoj pradėjo samdyti pagalbos, beveik išimtinai arabus. Tuo pačiu laiku, arabų darbininkai iš kitų šalių buvo partraukti į Palestiną. Jeigu tokia padėtis būtų buvusi toleruojama Pales- tinoj būtų klasė žydų, kurie būtų žemės savininkai, bet že- mę dirbtų ne-žydai. Sionistai, tikėdami, kad tokia praktika niekad neįsteigs žydų tautos, įsteigė žydų tautinį fondą pirkti žemės Palestinoj. Žemė buvo žydamis pavesta su sąlyga, kad

jie savo rankomis turės ją dir- bti.

Dauguma tos žemės buvo dy- kumos — mylios smilčiuotos arba balotos žemės, kurių savi- ninkai buvo labai turtingi ara- bų "effendis" (žemės savinin- kiai). Kiek žemės priklausė arabų kaimiečiams, kurie jau jos nevartojo? Tik kaimiečiai vartojo gautus pinigų pagerinti savo žemes, būdais ir ma- šinerija žydų vartojama.

Jauni pionieriai atvyko į Pa- lestiną iš kitų šalių, apsisitojo. Nors visada buvo, ir dabar yra sunku pagerinti žemę, situacija pagerėjo į laiką su įvedimu naujų būdų. Traktoriai ir kitos mašinos atvežta į laukus; balos nusaustos, irigacijos kanalai buvo pastatyti; pionieriai ėmė ūkininkystės kursų pirm, negu buvo apgyvendinti ant žemės. Daugelis naujakurių apsižai- no su ūkininkyste prieš išvyk- stant į Palestiną.

Šiandien yra suvirš 300 žydų agrikultūriškų vietų Palesti- noj, dauguma yra kloniai neto- li Mediterranean pakrančio, kur pirmiau buvo tik smėlys ir balos. Išmoko pagerinti ir iri- guoti žemę svarbiausioje Pa- lestinos dalyje, žydai dabar pradėjo pagerinti labiausia ap- leistą — Negev Desert. Daug naujų naujakurių vietų randa- si Negevo tyrklaukyje, kuris per šimtmečius nematė nei plugo nei kaimo. Daugelis ūkininkų yra vaikai ir anukai pirmųjų pionierių, kuris buvo pirmieji apgyvendinti žemę.

Jie augina kviečių, miežių, ir kitų grūdų, vaisių —ypač apel- nis.

Pieno ir vištų ūkės ypa- tingai pagerintos. Randame žydiškus žvėjus ant Galileo eže- ro ir Mediterranean jūrų. Dau- gelis kaimiškų vietų užlaiko sa- vo vietines industrijas, kur ga- lima pataisyti agrikultūrai ma- šineriją, arba pagaminti nau- jas mašinas. Sūrio ir citrinų sunkos fabrikai siūncia savo produktus į užsienį. Palestinos vynas visur pagarsėjęs.

Kaimai yra įvairių rūšių. Daugumoje patys ūkininkai yra žemės savininkai ir patys žemę dirba. Kitose senesnėse vietose darbininkai samdomi.

Yra kaimų, kur viskas priklaus- no kaimui, nēr privatus turto. Kituose kaimuose, kairurie daiktai priklauso kaimui ir kai- kurie asmenims. Prisidėjimas yra savanoris. Kiekviena gru- pė nutaria, kokios bendruomenės nori. Kada bendruomenės narys nori apiešti vietą, gali. Kartais, pilna bendruomenė, balsų didžiuma, nutaria pakeis- ti vieną rūšį į kitą, nuo kolek- tyvės formos į pusiau-kolekty- vę. Yra labai mažai ūkių, kurie neįjungti į kaimus, kaip ran- dasi Jungt. Valstijose arba Kanadoje.

Kaikurie kaimų gyventojai užlaiko visus dietiškus įstaty- mus. Kituose kaimuose būtų sunku rasti žydiško maisto. Bet kaip ten nebūtų, visi kai- mai yra viena tauta. F.L.I.S.

LIETUVIŠKA

GERIAUSIA DUONA
SCHOLES BAKING

532 Grand Street, Brooklyn

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

Mes perkame geriausios rūšies miltus — tas reiškia, kad mūsų duona nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duona valgydami sutaupeysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojų.

Pristatome į visas dalis — Brooklyną ir apylinkės, — į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.

Sav. V. LUKOŠEVIČIUS Tel. Evergreen 4-8802

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

TELEVISION

Telefonas
Evergreen 4-7729

Hollywood, Calif.

Sulaikė Du Filmus

Pradėtas gaminti judis "Lost Boundaries" staiga su- laikytas. Tai Palestinos klau- simu judis. Manoma, kad čia galėjo būti valstybės depart- mento ranka.

Izraeliaus atstovai klausė MGM, kodėl sulaikė to judžio gaminimą.

Kiek geresni veikalai Holly- woode mirė. Dabar gamina- ma štai kokiais vardais ju- dziai: "Murder, Inc."; "Sweet Poison"; "Bloody Mo- ney"; "Crooked Way," ir jiems panašiais.

Socialių klausimų bijo kelti. Daugiausia tai žudynės, tai meilė, žinoma, paviršutiniu turiniu, nesigilinant kad ir į žudynių pamatines priežastis.

Gaminama taipgi prieš Ta- rų Sąjungą "March of Time," pavadintą "Stalinui Atsakymas." Filmas iškelia į padanges Marshallo planą.

Kada Hollywoodas "apsi- valė" nuo pažangių rašytojų ir direktorių, liko tie, kurie rūpinasi tik pinigų darymu, nežiūrint, kokių būdu gaus pinigų. Geresnio judžio da- bar negalima laukti. V.

Maskva. — Sovietinis tei- sių žinovas Ivanas Basavi- nas rašo Raudonojoje Žvaig- ždėje:

— Didėja skaičius žmog- žudžių, vagių ir plėšikų Jungtinėse Valstijose, ir a- merikinė spauda juos daž- nai aprašo kaip "didvy- rius."

Tel. TRObridge 3330

DR. JOHN REPSHIS
(REPSIS)

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-2
Nedėliomis ir šventadieniais:
nuo 10 iki 12 ryto.

278 Harvard Street
Kamp. Inman St. art. Central St.
CAMBRIDGE, MASS.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. Evergreen 8-9770

**Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius**

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8842

REIKALINGI VYRAI HELP WANTED—MALE

REIKIA VYRU
Mes turime keletą tuščių vietų mū- su geso ir elektros išdirbimo fabrike.
Kreipkitės:
429 ATLANTIC STREET,
STAMFORD, CONN.
THE CONNECTICUT POWER CO.
(283-287)

New York. — Komer- ciniai laikraščiai garsina, kad generolas Eisenhower moka sriubą išsivirti.

Kalamazoo, Mich. — 300 vyrų užpuolė ir apkūlė streiklaužius Shakespeare komp. fabrikuose.

PRANEŠIMAI ROCHESTER, N. Y.

Lietuvių Moterų Klubas rengia pažmonį, gruodžio 4 d., 6 v. v. Ne- valgykite namie, nes turėsime ska- nia vakarienę su įvairiais valgiais ir gėrimais. Vieta, 575 Joseph Ave. Tai bus paminėjimas 8 metų sukak- ties nuo susivėrimo Moterų Klubu. Pelnas skiriamas darbininkiskiem reikalams. Tad kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, paremti šį svarbų darbą. —Rengėjos. (284-285)

J. J. Kaščiūčius, M. D.

580 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUMboldt 2-7664

**BROOKLYN
LABOR LYCEUM**
DARBININKŲ ISTAIGA

Salės dël Bilių, Koncertų, Ban- kietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt.
Pulks stiečius su naujaisiais įtaisymais.

KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kajnos Prjelnamos,
949-959 Willoughby Ave.
Tel STagg 2-8842

**DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika**

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Tel. Evergreen 7-6868

Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare

Penktdieniais uždyrta.

**Matthew
BUYAUSKAS**
Laidotuvių Direktorius

1150-je valandoje simpatiški ir asmeniškai patarpanja už priėmimo atlyginimą.

Moderniški įrengtos Kopyčios
426 LAFAYETTE ST.
Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5175

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home

84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.

Sutelkiam garbingas laidotuves

\$150

Kopyčias sutelkiam nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius

Litėdžio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už priėmimo kainą.

Pulkai įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos
Mylimioms Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES

32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-8174

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį
EVERgreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų kopyčia, kur šeimos pato- giai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, praklinuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.
Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimoms sulę parei- kalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

**August Gustas
BELTAIRE FLORIST**
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite

SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukieta ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui

Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Piliečių Unija Ragina Pertaisyti Turgavietę

Piliečių Unija parąšė miesto Budžeto Tarybai paraginimą neskirti Washington, Turgavietei pareikalauti paskyrų dviems pataisoms, nes, sako unija, tas nepagerins turgavietės.

Norint pagerinti turgavietę, sako unija, reikia pamatinių pakeitimų.

Reikalaujamos paskyros, kurias unija skaito nenaudingomis, būtų milijonas dolerių nupirkimui ploto pastatymams iš kitur atvažiuojusių sunkvežimių, ir ketvirtadalio milijono praplėtimui gatvės.

Kriaučiams Žinios

Gruodžio (Dec.) 3-čios dienos, penktadienio, Vienybėje yra parašyta po antgalį: „Siuvejai, Saugokitės Tokių Saugotojų.“ Rašo K. Kundrotas. Tikiuosi, kad kriaučiams būtų žingeidų tą raštą tenai perskaityti. Greta kitko, ten rašo:

„...Buivydas buvo suorganizavęs 'kriaučių reikalų saugojimo komitetą.' Ir praeitų metų pradžioje tas komitetas buvo bepradėjęs agituoti ta prasme, kad p. Buivydas turėtų būti perrinktas dar vieniems metams delegato pareigoms eiti. Paties p. Buivydą inicijavo net buvo susauktas susirinkimas, kuriame Petras Montvila pareiškė, kad siuvėjai Buivydą turėsia perinkti... Tą pasiūlymą tuojau parėmė Petras Tiškus. Žodžiu, dviejų skirtingų pažiūrų Petrai susitarė sulaužyti lokalo nutarimą. Aš, žinoma, buvau priverstas pasipriešinti tokiame sąmokslui...“

Kundrotas toliau rašo, kad jo nuomonei — pasipriešinimui — tuomet pritarė „Vaitukaitis, Urbonas ir kiti...“ Tai, kaip matote, tas 'saugojimo komitetas' buvo įsteigtas ne siuvėjų, bet paties Buivydą interesams saugoti...“

Gerbiamieji kriaučiai ir kriaučkos, jūs gana gerai atmenate, kaip prieš ketvertą metų laisviečiai atvirai kalbėjo ir rašė, kad užėmęs delegato vietą Buivydas dirbs savo labui ir kišeniui. Jam nepajėjo kriaučių likimas ir mūsų lietuvišką lokala palaikyti demokratiškais pagrindais, bet ruošėsi tapti lokalo diktatorium, o po to ir lietuviškas dirbtuves nuvežti į kapus.

Labai apgailėtina, kad katalikiškų pažvalgių Montvila su juo buvo susidėjęs lokale demokratijos naikinimui. Socialistai yra tam mechanikai. Hitleris ir Mussolinis irgi buvo socialistai.

Kaip nebūtų, kriaučiuose atsirado vyrų, kurie apgynė mūsų 54-meį skyriųje demokratiją. Jiems priklauso kriaučių padėka. J. S.

PARDAVIMAI

Parsiduoda batų taisyto krautuvė, arba galima išnuomoti. Didelė vieta, randa žemė. \$1800. Adresas: 64-09—56th Rd., Maspeth, N. Y. (281-286)

ANTRA DIDŽIOJI SAVAITĖ

ARTKINO PERSTATO

PUDOVKIN'S

“Admiral Nakhimov”

Galinga epika; paruošė direktorius “END OF ST. PETERSBURG”

Pagaminta Sov. Sąjungoj

Patrauklus Priedas:

“MELODIES OF BIELORUSSIO” ir “STALINGRAD TODAY”

7th Ave., bet. 41st ir 42nd Sts. Dūrys atdaros 8:45 A. M.

STANLEY

ALP Reikalauja Nupiginti Pieną Visoje Šalyje

Amerikos Darbo Partija siūsi delegaciją į viešąjį posėdį pieno kainų klausimu, įvyksiantį gruodžio 8-tą, Hotel Commodore. Ten jos atstovai reikalaus tuojau nupiginti pieno kainas.

Greta to, partija paskelbia veiksmų programą. Jų tikslas gauti tuojautinį ir žymų numažinimą pieno kainų mieste, valstijoje ir visos šalies skale.

Amer. Darbo Partija (American Labor Party — ALP) taipgi paragino miestavąjį Sveikatos Tarybą paskelbti, jog aukštos pieno kainos “grėsia visuomenės sveikatai... ir nedamitimu tūkstančiams vaikų.” Tą teisę taryba turi einant Miesto Čarteriu. Juo mi vaduojantis, taryba gali paskelbti padėtį esant nepaprasta ir tuojau nustatyti pieno kainas.

Arthur Schutler, ALP vykdančysis sekretorius, primena, jog daktaras Samuel Frant, tuomet buvęs veikiančiuoju sveikatos komisijonieriumi, rugpjūčio 8-tą majorui O'Dwyerui patarė, jog “nuolat

kliamos pieno kainos sudaro tiesioginę, svarbią ir skubią visuomenės sveikatai problemą.”

Nuo to laiko, sako Schutler, pieno kainos buvo keltos dar tris kartus, bet valdžia dar nieko nepadarys numažinti tų kainų. Tiesa, miesto tyrinėjimo komisijonierius tiria, bet to negana, reikia didžiausias pieno firmas tyrinėti valstijos ir visos šalies skale.

Net miestavasis tyrinėtojas neprileidžiamas prie didžiųjų pieno firmų — Borden's, Sheffield's ir Dairyman's League — knygų. ALP pareikalavo, kad gubernatorius Dewey įsakyti pilnai iširti tas firmas, nes valstijos valdžia turi tą galią. Miestavoj tyrinėtojo Murtagha teismai neprileido pilnai tyrinėti.

Visašaliska skale, sako ALP, turėtų įsikisti generalis prokuroras Tom Clark. Turėtų iširti “pieno firmų monopoliją” ir kompaniškųjų krautuvų pieno kainų kėlimo praktika.

Marininkų Bylą Atidėjo Kriaučių Atydai!

Bylos dviejų pajūričių vadų William McCarthy ir Albie Salz tapo atidėtos į gruodžio 7-tą. Įvyks Special Sessions teismabutyje, Part 8, New York.

Gruodžio 1-ą, kaip kad ir seniau, kada turėjo būti svarstoma ta byla, teismabutis buvo pilnas marininkų ir kitų žmonių, pasirodusių liudyti už tuos vadus.

McCarthy ir Salz buvo areštuoti rugpjūčio 9-tą, pajūričių mityne protestui prieš policijos nušovimą William Milton'o, brooklyniečio komunisto, randauninkų organizacijos vadovaujančio veikėjo. McCarthy ir Salz kalbėjo tame mityne.

Falšyvos Dešimkės Ir Dvidešimkės Pasklido po Miestą

New Yorko miestas esąs užplukdytas falšyvais pinigais, kaip niekad pirmiau. Ir šis potvynis \$10 ir \$20 banknotų taip gerai esą padaryti, jog ir ekspertams sunku pažinti. Dėl to jie paskelbti pavojingais.

Nauja banga naujųjų falšyvų pinigų pastebėta bankuose prieš savaitę laiko. O vėliau per savaitę pradėjo pasiekti banką pluoštais. Aprokuojama, kad visuomenės rankose gali būti jų paskleista jau milijonai dolerių.

Naujieji falšyvi banknotai turi raidę G rate kairiajame banknoto priešakio šone. (Bet su tokia raide yra ir gerųjų

banknotų.) Dešimkės priešakio dešiniame kampe apačioje yra numeriai K430, arba G110, L108, L430.

Dešimkės užpakalinėje pusėje yra numeris 1201.

Dvidešimkės priešakio dešiniame apatiniame kampe yra numeris G110, arba numeriai I110 ir L108. Užpakalinėje pusėje yra numeris 480.

Trys jauni vyrai areštuoti kaltinimu, kad jie iš Ideal Toy Manufacturing firmos, Holis, išvogę \$1,000 vertės žaislų. Vienas iš jų trijų dirbęs firmai išsiuntėju prekių.

REIKALAVIMAI

Reikalingas šuniukas. Kas turite šuniuką, kurį norite atiduoti arba parduoti, prašome skambinti žemiau pažymėtu telefonu. Mes užtikriname, kad šuniukas bus tinkamai užlaikomas, beje, pageldaujama, kad jis būtų geras sargas. Skambinkite darbo dienom tarpe 8 val. ryto ir 6 val. vakaro. Klauskite Mr. Anthony Linkus, Jr. Michigan 2-2068. (283-286)

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 SO. 4th ST., Cor. Hewes St. Brooklyn, N. Y.

Visoklausai valstai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daktariai, ligonių kambariai reikmenys už grieštai žemas kainas.

RECEPTŲ SPECIALISTAI

MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EVERgreen 7-6238

Šaukia Darbininkų Spaudos Mitingą

Brooklyno komunistai skelbia visų sekcijų ir klubų spaudos atstovų konferenciją gruodžio 11-tą, 1 valandą po pietų, Livingston patalpose, ant Schermerhorn St.

Apie rolę angliško darbininkų dienraščio Daily Worker kovose už duoną ir taiką kalbės to laikraščio redaktoriai John Gates ir George Morris. Taipgi kalbės vietiniai veikėjai. Svarstys, kaip sukelti pasiskirtą tam laikraščiui kvotą, 10,000 prenumeratų, ir sukelti laiką.

Vajų, pavadintą velionies kaunsilmano Cacchionės vardu, nori praversti trumpu laiku, nes, sako vajuos vadai, negalima daleisti, kad masės brooklyniečių ilgiau liktųsi be taip svarbaus laikraščio. Kaip ir visuomet, lietuvių organizacija, veiklausia, taipgi dalyvaus vajuje.

Naujam Brooklyno kalėjimui, kuris pavaduos senąją Raymond St. kalėjimą, nuperkamas plotas kainuos \$417,800. Jis randasi tarp Boerum Place, State ir Smith Sts. ir Atlantic Ave.

Atsakymas į Melagingus Raštus

Lapkričio 24 d. Keleivys Buivydas rašo:

“Tali Mitchelio darbininkai praeitame lokalo susirinkime ‘skundėsi,’ kad J. Buivydas juos nuskriaudęs.” Jis rašo, būk mes “dirbė nuo valandų... todėl jokių nuostolių... neturėję.”

Pasiskaitę tai, mes, žemiau pasirašiusieji, nusitarėme parašyti Keleiviui sekamai:

Gerbiamia Keleivio Redakcija,

Malonėkite tam žmogui (J. Buivydui) padaryti geras pastabas. Mes čia visi apačioje pasirašome, kad mes dirbome nuo kavalkų ir likome pušėtinai nusikrausti per jo padarytą uždarbą kainą jam būnant lokalo delegatu.

Jeigu jau jis mus nuskriaudė, tai liaunasi iš mūsų juokus krestti, ir tegul nelaiko ant juoko mūsų laikraštį, kurį tūli iš mūsų skaitome per ilgus metus. Su melu negalima toli važiuoti.

Mičiulio dirbtuvės ‘darbininkai ir tie nuskriaustieji:

KAZYS JANUSAS, PETRAS ŽIURBA, PRANAS BIGANSKIS, JONAS ZUKAS.

SULAIKYT FRANKO

Ispanija yra J. Tautų dienotvarkė. Gruodžio 11-tą, 1 valandą po pietų, 30 šalių žmonės laike Laisvosios Ispanijos Savaitės. Gruod. 2 iki 9 d., reikalauja išlaisvinti Ispaniją ir neleist Franco į J. Tautas.

KELKITE PROTESTĄ... Dalyvaudite viename iš 50 laisvinimo mitingų Jungt. Valstijose

TIKIETAI: \$1.80, \$1.20, 80c (taksai įskaityti)

JOINT ANTI-FASCIST REFUGEE COMMITTEE, 192 Lexington Avenue, New York City, LE 2-3134

BRONX. Sekm., Gruod. 5, 2 P. M. BRONX WINTER GARDEN, Tremont & Washington Aves.

QUEENS. Sekm., Gruod. 5, 2 P. M. SUNNYSIDE GARDENS, 45th St. & Queens Blvd.

MANHATTAN. Pirm. Gr. 6, 8 P. M. MANHATTAN CENTER, 34th St. & 8th Ave.

B'KLYN. Kelvrt., Gruod. 9, 8 P. M. ACADEMY OF MUSIC, Lafayette Ave.

• Howard Fast, Paul Robeson, O. John Rogge, Rose Russell, Jean Leon Destine, Hatti Solikail.

GRUEN CURVE ROYALTY Full-size 17 jewel Precision movement actually curved to fill the wristform case. 14 Kt. yellow gold filled. \$59.50

Dėl dailių džiuilerių visokių rūšių, dėl KALĖDINIŲ DOVANŲ

2426

APLANKYKITE ROBERT LIPTON'S Jewelry Store Įsteigta 1892

Deimantai, Laikrodžiai, Džiuleriai, Religijiniai Daiktai ir daugybė kitų daiktų per daug skaitlingų, suminėti.

Mūsų krautuvė susideda iš nacionaliai garsinamų išdirbinių.

Kiekvienas pirkinys garantuojamas. Apsimoka pirkti pas—

LIPTON 701 Grand St., Brooklyn arti Graham Avenue

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D. 223 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Valandos: {1—2 dienom {6—8 vakarais Ir Pagal Pasitarimus. Telefonas EVERgreen 4-0205

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE GERAI PATYRĘ BARBERIAI

Stop Franco Mitingai Ši Sekmadienį ir Paskiau

Bronx ir Queens šį sekmadienį, gruodžio 5-tą, įvyks įdomūs ir svarbūs masiniai mitingai, kaip dalis visašalios kampanijos sustabdyti pasirojimus mūsų šalį ir UN pakinkyti gelbėjimui Ispanijos fašisto Franco drebantio sosto.

Tai bus ir dalis pasaulinės kampanijos, kadangi trijose dešimtyse šalių yra paskelbta savaitė protestams prieš priėmimą Franco į Jungtines Tautas, prieš tuomi stiprinimą fašizmo.

Bronx ir Queens mitinguose kalbės senatorius Glen H. Taylor, Dorothy Parker, Paul Draper, Dr. Edward K. Barsky, Maxine Sullivan. Ir abiejuose dalyvaus ispanai šokėjai. Be minėtų, Bronx kalbės Ada B. Jackson ir kongresmanas Leo Isacson, o Queens mitinge — Samuel L. Newberger.

Abieji mitingai prasidės 2 val. po pietų.

Bronx mitingas įvyks Bronx Winter Gardene, Tremont ir Washington Aves.

Queens — Sunnyside Gardens, 45th St. ir Queens Blvd.

Pirmadienio vakarą įvyks Manhattan mitingas Manhattan Center, o ketvirtadienio vakarą įvyks brooklyniečių mitingas Academy of Music, Lafayette Ave. Brooklyniečių mitinge kalbės garsusis artistas Paul Robeson.

Eugene A. Stocklin, 45 metų, bedarbis ir benamis, eis dvi dešimtis dienų kalėti už išaukimą gaisragesių bei relikalo. Jis buvęs truktelėjęs.

SANBŪRIS DĖL TAIKOS

A. S. PANYUSKIN Ambasadorius iš Sov. Sąjungos

Gerbiamasis Kun. HEWLETT JOHNSON CANTERBURY'O DEKANAS

Paul ROBESON Liaudies Artistas

HENRY A. WALLACE

Taikos Paradas Muzika

Madison Square Garden Pirmadienį, GRUODŽIO 13 d., 7:30 P. M.

Tiketai: \$2.40, \$2.00, \$1.80, \$1.50, \$1.20, 85c, 60c (įskaitant takus) Gaudami: Workers Bookshop, 50 East 13th St.; Bookfair, 133 West 44th St.; Local 65 Bookshop, 13 Astor Place, 10th floor; Frederick Douglass Bookstore, 141 West 125th Street.

Rengia: NATIONAL COUNCIL of AMERICAN-SOVIET FRIENDSHIP 114 East 32nd Street, New York 16, N. Y. — MU 3-2080

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko SAVININKAI

PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 4-9612

Naujovinis Plaukų Apdirbimas Jums Per Albiną Stripinį Permanent Waves \$7.50 UP Swirl Cut \$1

for difficult, resistant, for bleached or dyed... or baby fine... hard-to-wave hair... AND OF COURSE FOR NORMAL HAIR!

Jūs esate kviečiamos... užteiti nemokamai asmeniskai pasitarti apie jūsų plaukų sutaisymą.

Jūs pamatysite, kad jūsų plaukų problemos pranyks taip greit kaip tik mūsų beauty ekspertai pailsės jūsų plaukus savo rankomis šiuom stebinančiu darbu, šaltu garbanavimu.

Ne tik, kad tai duoda jūsų plaukams švelnią, natūralę išvaizdą... blizgantį malonumą, kuris sukuria komplimentus nuo kiekvieno, bet tai aktualiai apdovanoja linkul geros sveikatos, puošniu sutaisymu plaukų ant galvos.

Garbanavimas tiks kiekvienam plaukų spalvai, sudėčiai ir įpytybei. Atitinka visokiam amžiui... prilitina kiekvienam plaukų šilumai. Ir tati būna patogus šukom ir šepetui, jūs galite sutaisyti daugeliu skirtingu būdu.

Fashion Center Hairdressers 240 Grand Street Brooklyn, N. Y. For Appointment Call EVERgreen 4-2525 Mon. Tues. Wed. 10-7; Thurs. Fri. 10-9; Sat. 9-6 P. M.